Biblioteca Jud. Sibiu
SALA DE LECTURĂ

ANUL XXVII
47
(1 177)
Sîmbătă
24 noiembrie
1984
8 pagini
4 lei

Proletari din toate țările, uniți-vă !

Luceafărul

Săptămînal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

În fruntea partidului și a țării, prin voința unanimă a poporului
EROUL NAȚIUNII ROMÂNE, EROUL PĂCII,
TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

„Comuniștii nu au și nu pot avea țeluri mai mărețe decît de a face totul pentru înfăptuirea neabătută a Programului partidului, a politicii interne și externe, de a servi în orice împrejurări interesele poporului, ale patriei, ale socialismului și comunismului."

NICOLAE CEAUȘESCU

Cu înaltă mîndrie patriotică, revoluționară

Întreaga națiune a urmărit cu cea mai mare atenție lucrările marelui forum comunist al țării. Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român, eveniment care a trezit și trezește înalte sentimente de mîndrie și satisfacție patriotică, revoluționară, și se înscrie ca una din acele strălucite manifestări ale unității indestructibile a întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Memoria noastră va păstra pentru istorie această înălțătoare atmosferă în care s-au auzit și se aud rostite cuvinte vibrante, de aleasă stimă și prețuire față de proeminenta personalitate a celui care, prin voința unanimă a partidului și a țării, a fost reales în funcția supremă de secretar general al partidului, garanție sigură a continuității și consolidării operei de edificare a societății socialiste, a ridicării României pe noi trepte de civilizație și progres.

Condiția umană în România are în acest act explicația și motivările sale cele mai puternice. Magistralul Raport pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a supus dezbaterii Congresului se instituie nu numai într-un document de o impresionantă valoare teoretică și practică ci și într-o pilduitoare sinteză a viitorului însuși, după coordonatele și sub semnul propriilor noastre cerințe și posibilități. Grandoarea și simplitatea unui uriaș edificiu care este țara în întregimea preocupărilor și aspirațiilor ei apare astfel la orizontul eforturilor și nădejdilor noastre, ale tuturor, tăria și forța unui urias și solidar demers se întemeiază, pe mai departe, pe spiritul permanent viu, revoluționar, cu care partidul și secretarul său general abordează problemele concrete ale actualității și propune, dezbate și decide împreună cu poporul și pentru popor soluții viabile, optime în cel mai desăvîrșit sens. Activitatea partidului în perioada dintre Congresul al XII-lea și Congresul al XIII-lea, modul său de a conduce, justețea politicii și măsurilor sale, a programelor adoptate constituie, așa cum s-a subliniat în Raportul prezentat, una din acele vaste și hotărîtoare experiențe care ne îndreptățesc să privim realitatea în toată dinamica sa materială și spirituală, la altitudinea mereu transformatoare și mereu decisivă a perspectivei. De aceea înfăptuirea obiectivelor dezvoltării economico-sociale în cincinalul 1986—1990 și, în perspectivă, pînă în anul 2000 are, prin hotărîrile marelui forum, sensul nu numai al unui indiscutabil și cuprinzător deziderat ci și pe acela al posibilității, conține, exponențial, acel element intrinsec al realului și în același timp al manifestării de voință și abnegație, cutezanța însăși care se presimte și prin care se consacră toate acele încordări de spirit prin care o țară și un popor întreg urcă spre piscurile cele mai înalte ale propriilor deveniri. Astfel : a ne propune ca industria românească să-și mențină și să-și consolideze pozițiile pe care le ocupă, să cucerească altele noi, să se ridice la un nivel și mai înalt pentru a putea fi competitivă, pentru a deține un loc mai de frunte în economia mondială atît din punct de vedere tehnic cît și al calității ; a ne propune ca obiectiv fundamental în agricultură înfăptuirea noii revoluții agrare, transformarea generală a felului de muncă, de viață și de gîndire al țărănimii ; a ne propune implicarea tot mai accentuată și deci tot mai eficientă în muncă, în gîndire și creație a științei, legarea tot mai strînsă a învățămîntului, a culturii și artei de orizonturile reale, concrete ale existenței și prin aceasta a ne propune, și nu numai atît, o nouă calitate a muncii și vieții, o nouă calitate a condiției umane, a conștiinței înseși, odată cu marele forum, trecerea în cîmpul de gravitație al unei realități care nu numai că ne stă în măsură și putere ci se altoiește și ca stare de spirit, ca acțiune și climat pe porițele celei mai pasionante și mai hotărîtoare angajări. În fața poporului român, a tinerelor generații ale patriei, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, se deschide țelul măreț al unei uriașe activități creatoare pentru transformarea naturii, a societății și omului, pentru realizarea celor mai înalte aspirații

Luceafărul

Continuare în pag. a 7-a

În numele unei epoci

În fiecare epocă a istoriei sale, poporul român a știut să discearnă cauza supremă căreia i-a subordonat întreaga luptă și jertfă, toate energiile națiunii. Și s-a numit această cauză Unire, Unitate, fundamentala condiție a existenței noastre, a continuității de crez și de ideal. Din trunchiul ei s-a născut cauza independenței, temelie a demnității noastre și-a felului nostru de-a ne gîndi și de-a ne împlini acasă la noi, zidirea de omenie și de pace întru mereu mai binele poporului de la Carpați și Dunăre. Acum, bate pe ceasul istoriei o nouă clipă solemnă, o nouă clipă de prag, cînd se hotărăște viitorul. Trăim o epocă de mari transformări revoluționare, o epocă fertilă ce a trasat definitiv contururile hărții de conștiință și de faptă ale dezvoltării României sub zodia socialismului. Este o mare izbîndă, o izbîndă de dimensiune națională, faptul că adevărurile acestei epoci se suprapun cu limpezimea sinonimiei perfecte numelui unui mare conducător, al unui erou și părinte al patriei sale și al poporului său: NICOLAE CEAUȘESCU.

Congresul al XIII-lea al partidului a ales, a hotărît unanim. Poporul a ales, a hotărît unanim. Tovarășul Nicolae Ceaușescu stă chezaș cu viața sa eroică, dăruită națiunii sale, cu activitatea sa revoluționară de comunist **de veghe la timpla țării și la timpla lumii,** că timpul care și-a încorporat marile valori înnoitoare ale unei epoci, continuă și lucrează pentru noi, pentru frumusețea și

Nicolae Dan Fruntelată

Continuare în pag. a 7-a

Scriitorul, un revoluționar de profesie

În lumea noastră frămîntată de mari convulsii sociale, de mari contradicții între depozitarea unor imense bogății și muritorii de foame, în lumea aceasta în care vocea forțelor progresiste este din ce în ce mai puternică, mai impunătoare, soarta, misiunea scriitorului stau sub semnul unor responsabilități fără precedent.

S-a întrebat cineva vreodată ce forță reprezintă scriitorii lumii, cît de eficientă, cît de penetrantă ar fi vocea lor, glasurile lor unite împotriva discriminărilor de orice fel, a violenței, crimei morale și fizice, a atentatelor la pacea și buna înțelegere dintre popoare ? Ne-am întrebat oare cît de puternică este influența marii arte, a marii literaturi asupra spiritualității naționale, asupra fiecărui individ în parte ? Ne-am gîndit oare cam ce-ar însemna un popor fără artă și literatură ? Și atunci nu putem afirma că scriitorul adevărat este implicit un revoluționar, chiar și de profesie, unul care declanșează — atunci cînd este cu adevărat conștient de misiunea sa — mari resorturi intime în milioane de oameni determinîndu-i să se bată pentru ideea de egalitate și dreptate, pentru ca neamul din care se trag, dar și omenirea întreagă, să-și poată împlini, după propria voie, misiunea istorică, idealurile de fericire și prosperitate ? În excepționala expunere rostită la Congresul al XIII-lea al Partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbea limpede despre faptul că munca de propagandă ideologică presupune „revoluționari de profesie" că se va pune un accent deosebit în timpul viitor pe **„însușirea metodelor și stilului revoluționar de muncă, pe cunoașterea profundă a**

Ion Marin Almăjan

Continuare în pag. a 6-a

Un răspuns românesc

O însemnătate capitală are în ceea ce privește mai cu seamă pe scriitor, ceea ce acum, la Congresul al XIII-lea al P.C.R., a reieșit într-un chip admirabil din Raportul Comitetului Central prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu și anume ideea unui răspuns specific românesc, la o interogație care este a lumii de azi. Ceea ce se știa din creație și din inițiative teoretice, capătă acum înfățișarea limpede a unui program : intelectualul român e dator, față de momentul istoriei contemporane, să aducă în dialogul universal soluția lui, experiența proprie, adevărul vieții noastre. Alții au, desigur, răspunsurile lor, rezultate dintr-o filosofie proprie, dintr-un mediu specific, dintr-o orînduire socială asemănătoare ori diferită de a noastră, românii sînt chemați, prin acest document programatic, să propună lumii gîndul lor specific, efectul unei experiențe istorice care nu seamănă, într-adevăr, cu altele, o experiență care în numeroase puncte ale ei, atinge pentru soarta continentului dimensiunea unui punct crucial.

Însă a răspunde întrebărilor universale nu este a veni cu propozițiuni cîștigate o dată pentru totdeauna, ci a le căuta mereu, a le descoperi, a le verifica în fiecare clipă a vieții, în fiecare moment al istoriei. Și în acest sens, răspunsul românesc, așa cum se desprinde din Raportul prezentat la Congresul al XIII-lea, este un răspuns de o mare forță de pătrundere în esența lucrurilor, de o mare forță de mobilizare a energiilor creatoare, de o mare forță de anticipație, de o mare forță de luminare a căilor viitorului.

Artur Silvestri

Continuare în pag. a 4-a

Cu litere de aur

În glia vieții noastre surîde rod bogat.
Pe fruntea țării crește nemuritorul laur.
Trăim un ev pe care partidul l-a visat,
Cea mai splendidă vreme : epoca de aur.

E soarele puternic în cele trei culori.
Orașele ni-s perle sub bolțile albastre
Carpații-mbrățișează unitele surori
Mai mult ca niciodată în inimile noastre.

Acum trăim momentul febril muncind
cu spor.
Se zămislește-n inimi nou imn de
sărbătoare.
Congresul din noiembrie e pentru viitor
Un drum, o magistrală spre-nalte culmi
solare.

Partidul are-n frunte cum am dorit
și-l vrem
Pe Fiul cel mai vajnic din veac
al României
Iubit Cîrmaci de țară și Comandant
suprem,
Poporului și muncii izvorul bucuriei.

Îi închinăm poeme cu slove de senin
C-a prins pe fruntea țării nemuritorul laur
Și ne-a croit prin vreme un fericit destin
Ce scris ne va rămîne cu litere de aur.

Constantin Atomii

O amplă cuprindere de spirit

Multiple, temeinice și edificatoare sînt orientările de perspectivă ca și sublinierile, aprecierile care privesc realitatea, actualitatea noastră economică și socială, vastul complex de preocupări și, desigur, problemele care se pun în procesul consolidării și dezvoltării pe mai departe a operei de făurire socialistă a patriei, a conștiinței înaintate a oamenilor. Magistralul raport prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul marelui forum comunist, Congresul al XIII-lea al partidului, le înmănunchează generic într-un tablou care consacră una dintre cele mai cuprinzătoare imagini ale prezentului și viitorului, ridicate la rang de norme și principii care dau ființă însăși ideii de evoluție, de mers întreg, ascendent pe calea progresului și civilizației. Este o imagine vie, concretă și integratoare, o imagine în lumina și pe parcursul căreia pulsează dens o energie ca de foc, spiritul revoluționar, chintesența de fapt a oricărui mare demers, sensul și configurația oricărui scop în numele și de înfăptuirea căruia se leagă, într-o firească și decisivă continuitate, oricare act al existenței noastre politice, morale și sociale, oricare gest în dimensiunea și la impactul căruia se prefigurează istoria ca acțiune, implinire și reflecție a lor. Precizarea adusă în acest sens de secretarul general al partidului are, în inconfundabila ei formulare, importanța unei teze de un deosebit relief teoretic și practic. Subliniind faptul că procesul revoluționar va continua și în societatea comunistă, că, practic, el nu se va încheia niciodată, tovarășul Nicolae Ceaușescu ridică o idee, una dintre marile idei care-i alcătuiesc opera și consfințesc în planul gîndirii politice și sociale o proeminență personalitate a lumii contemporane, la statutul de existență al întregii societăți și al întregului partid. *Este necesar — spune — să păstrăm permanent spiritul viu, novator, revoluționar al partidului, al activității teoretice și ideologice, să acționăm în permanență pentru perfecționarea și ridicarea rolului conducător al partidului în raport cu noile etape, cu cerințele dezvoltării economico-sociale, ale științei și culturii. Să facem totul pentru ca, întotdeauna, partidul nos-*

A. I. Zăinescu

Continuare în pag. a 7-a

Sub semnul unității

Sub cupola marii săli a Palatului Republicii s-au desfășurat, în aceste zile, lucrările unui act istoric, care — prin orientările și hotărîrile adoptate menite să lumineze amplu chipul de mîine al României, se va înscrie cu litere de aur în biografia partidului nostru comunist, în eroica biografie socialistă a patriei.

Multe și puternice sînt impresiile, semnificațiile acestui memorabil eveniment politic, prefațat strălucit de Raportul prezentat Congresului partidului de tovarășul Nicolae Ceaușescu, document cuprinzător și realist, adînc pătrunzător în esența realităților vieții economice, politice și sociale ale patriei și în viața fenomenelor lumii contemporane. Încă

Nicolae Dragoș

Continuare în pag. a 7-a

Acești oameni minunați și proiectele lor de viitor

Oamenii pe care-i văd, pe care-i aud, pe care-i simt în jurul meu, în marea sală a Palatului Republicii, unde acum, cînd scriu aceste rînduri, se desfășoară lucrările celui de al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român, îmi sînt frați, deși pe mulți dintre ei nu i-am mai văzut, nu i-am mai auzit niciodată. Pe toți însă, i-am simțit mereu ca făcînd parte din ființa mea intimă, acolo unde faptele lor și-au trimis ecourile, așa cum farurile călăuzitoare își trimit razele spre noi cu mult înainte ca noi să fi atins cu piciorul țărmul pe care ele își înalță, nedoborite de vînturi, ori de timp, verticalitatea.

Oamenii aceștia sînt muncitori de pe vetrele incandescente ale combinatelor metalurgice de la Galați și Hunedoara ; maiștri și ingineri din marile uzine de automobile și camioane de la Pitești și Brașov ; cercetători din laboratoarele de chimie, mecanică fină sau electronică ; țărani, ingineri agronomi ori zootehniști, deținătorii unor adevărate recorduri în producțiile cerealiere, ori în producț

Petre Ghelmez

Continuare în pag. a 7-a

CONGRESUL AL XIII-LEA AL P.C.R.
o pagină de aur în istoria contemporană

DIN CUVÎNTUL SCRIITORILOR LA TRIBUNA CONGRESULUI

DUMITRU RADU POPESCU

Sîntem ai acestui partid

Ascultînd strălucitul Raport prezentat la acest Congres, document de importanță fundamentală pentru dezvoltarea economico-socială a României, simt din capul locului datoria, firească și necesară, de a exprima, în modul cel mai clar și mai răspicat, adeziunea scriitorilor la politica internă și externă a partidului și statului, la programele de acțiune care vor fi adoptate de marele forum comunist.

Sîntem ai acestui Partid Comunist Român pentru că îl alcătuim noi, oameni ai acestui pămînt, muncitori, țărani, intelectuali, pentru că toți știm, și astăzi știm și mai bine, pentru că toți simțim, și astăzi simțim și mai intens, că este singurul partid care poate ține pe umerii săi, în munca și credințele sale, destinul libertății, demnității și onoarei românești.

Sîntem ai acestui partid pentru că astăzi, cînd unii pregătesc războaie reci și războaie apocaliptice, nucleare, considerînd războiul drept un fenomen natural al umanității, partidul nostru, prin glasul conducătorului său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arată lumii de azi că pacea semnifică mai mult ca oricînd viața, iar războiul transformarea planetei noastre într-un pămînt mort, sfîrșit. Sîntem ai acestui partid pentru că, adresîndu-se prin conducătorul său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spiritualității românești, i-a întrevăzut și i-a definit o concepție și un program de creație, cele ale epopeii naționale, adică ale istoriei prezentului și viitorului patriei. Căci tot ce se petrece în patrie formează substanța cărților noastre. Și este firesc să fie așa. Căci literatura fără țară nu există, cum nu există plantă fără pămînt — cum spunea Liviu Rebreanu. Sadoveanu scria că străbunii noștri au suferit, au luptat, iar cîntecele bătrînești și doinele au fost izvoare de viață și de energie — și de la aceste fermecate izvoare de apă vie cată să se adape toți cei care cîntă și se simt ai acestui popor și ai acestui pămînt.

Cred că e de datoria noastră să ne aplecăm cu toată dragostea, asemenea predecesorilor noștri, în fața virtuților contemporanilor noștri care, prin munca și viața lor, sînt o oglindă a acestui timp, o măsură a zilelor pe care le trăim. Sîntem martorii unei etape hotărîtoare a autoafirmării noastre naționale — etapă în care accentul este pus pe dezvoltarea intensivă a cuceririlor științei și tehnologiei în toate domeniile sociale, o etapă a înnoirii, ce presupune o valorificare intensă a resurselor naturale și umane, o descătușare și înflorire a potențialului uman, o eficiență politică și morală, care să înalțe România pe treptele visate de premergătorii noștri.

Rolul scriitorului este important în bătălia pentru nou, pentru progresul săvîrșit de om. Prin tot ce a creat mai de seamă, literatura română actuală este o parte integrantă a înfăptuirilor poporului în epoca de mari afirmări creatoare deschisă de Congresul al IX-lea. Spiritul îndrăznet, dinamic, înnoitor, imprimat în acești ani de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tuturor domeniilor vieții naționale și-a aflat și în literatură o fericită răsfrîngere. Climatul de libertate a creației, asigurat de larga democrație socialistă există în țara noastră, a încurajat căutările, a dat impuls scriitorilor să se apropie cu mai mult curaj responsabil de adevărul vieții, de realele probleme ale omului de azi și ale lumii contemporane. Explorarea noilor aspecte ale realității socialiste a lărgit considerabil capacitatea de cuprindere a literaturii actuale, a dus la îmbogățirea mijloacelor de investigație artistică, a sporit simțitor varietatea și originalitatea creației literare. Scriitorii literelor contemporane au răspuns astfel apelului formulat de tovarășul Nicolae Ceaușescu : „Esențial este ca fiecare artist, în stilul său propriu, păstrîndu-și individualitatea, să manifeste o înaltă responsabilitate pentru conținutul operei sale, urmărind ca ea să-și găsească drum larg spre mintea și inima poporului".

Subliniind că în acest spirit au fost recunoscute pe deplin statutul specific al actului de creație, statutul scriitorului, rolul său social și s-a statornicit un climat de efervescență creatoare în care au putut și pot să înflorească cele mai diverse talente, vorbitorul a spus în continuare : Drept urmare, aria tematică s-a extins, creației deschizîndu-i-se un vast cîmp de neîngrădită afirmare. S-a desăvîrșit, în această perioadă, acțiunea complexă de refacere a legăturii cu experiența înaintașilor, de așezare a valorilor prezentului în contextul spiritual generat de tradiția culturală. Literatura română din ultimii ani a cunoscut, în prelungirea etapei precedente, un mers ascendent. A crescut puternic producția literară în toate genurile, efect al politicii partidului și statului nostru în domeniul culturii. Din creația noastră într-o țară liberă și frumoasă, din dragostea noastră pentru frumusețe și omenie s-a născut literatura României socialiste, cu opere solide și de durată, s-a născut o literatură care face să strălucească epopeea socialismului românesc.

Înfățișînd aceste împliniri, știm că avem încă multe de făcut, mai cu seamă pe tărîmul creației. Uniunea Scriitorilor are datoria de a-și îndeplini cu mai multă fermitate și perseverență misiunea de a-i mobiliza pe toți membrii săi la realizarea unor opere pătrunse de tumultul vieții oamenilor muncii, care să contribuie în și mai mare măsură la formarea conștiinței socialiste, la creșterea spiritului revoluționar, astfel încît literatura să se înscrie și mai hotărît în vasta activitate desfășurată de întregul popor pentru propășirea societății socialiste românești.

Uniunea Scriitorilor, a subliniat vorbitorul, trebuie să militeze pentru a crea un climat sănătos, în care să nu-și mai găsească locul polemicile mărunte, neprincipiale, să mobilizeze scriitorii la acțiuni importante, astfel ca frontul nostru literar să se manifeste cu putere ca un detașament unit prin devotiunea sa comună pentru cauza literaturii și a patriei socialiste.

Critica, la rîndul ei, trebuie să contribuie la promovarea valorilor literare autentice, să militeze pentru idealurile umanismului socialist și să constituie un puternic instrument ideologic în apărarea și impunerea acestor idealuri. O critică literară care se mulțumește să emită doar considerații estetizante, descripții neutre, o critică dezinteresată de mesajul operei nu poate ajuta la împlinirea sarcinilor nobile ale literaturii române actuale. Iată de ce ea trebuie să aibă un rol activ, orientînd creația către abordarea într-un spirit nou, revoluționar, a problemelor celor mai arzătoare ale epocii noastre, pentru a contribui în măsură sporită la educarea patriotică, revoluționară a tineretului, a celorlalți oameni ai muncii.

Bucurîndu-se de grija și prețuirea pe care partidul, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu le arată literaturii pătrunse de idealurile umanismului revoluționar, scriitorul trebuie să se angajeze în mai mare măsură în cunoașterea vieții, să acționeze și să creeze ca artiști-cetățeni, să-și consacre toate energiile creatoare făuririi unor opere în care oamenii muncii — metalurgiști, mineri, țărani — să fie adevărați eroi, cu frămîntările și idealurile lor și în care istoria națiunii noastre să fie înfățișată în deplina ei strălucire.

Unul din adevărurile cele mai puternice și mai dinamice ale epopeii socialismului românesc este acela că aproape jumătate din cei 40 de ani care au făurit-o, partidul și poporul nostru au avut în fruntea lor un conducător energic, un om al visului măreț și al faptei măreție, un comunist, un om al istoriei, dar și un făuritor de istorie, un conducător care este ctitorul României moderne. Nici nu putem să ne imaginăm cum ar fi arătat țara noastră lipsită de pasiunea, de cutezanța, de clarviziunea, de tenacitatea, de umanismul și setea de creație ale marelui nostru conducător. Tocmai datorită acestor calități putem să întîlnim astăzi România modernă în orice sat și oraș, în orice colț de țară, și de multe ori și în cărțile noastre. Și nu o întîlnim numai în giganticele-i construcții, ci și în sufletele noastre. De aceea cînd vorbim despre conducătorul nostru vorbim cu această sublimă dragoste de patrie. De aceea, Uniunea scriitorilor mi-a dat mandatul de a exprima dorința și vrerea noastră ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales în înalta funcție de secretar general al partidului, într-o continua înflorire a României, într-o ridicare ei pe culmile comunismului.

HAJDU GYÖZÖ

O patrie comună a iubirii și unității

Raportul prezentat Congresului de secretarul nostru general reprezintă un strălucit program de muncă și viață pentru toți oamenii muncii fără deosebire de naționalitate. Îmi exprim și eu, cu toată căldura inimii, totala adeziune față de acest minunat document deschizător de strălucite perspective pentru patria noastră dragă.

Cu acest prilej, afirm deschis și limpede, fără ocol, că noi, scriitorii, fără deosebire de naționalitate, la fel ca toți oamenii de știință, artă și cultură, la fel ca întregul nostru popor, sîntem de partea aceluia care ne-a dăruit o patrie liberă, independentă, suverană, o vatră adevărată a frăției, o maică ce își iubește deopotrivă toți fiii.

Mulțumim partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru faptul că prin dezvoltarea armonioasă a forțelor de producție în toate județele, prin crearea deplinei egalități în drepturi, s-a unit sufletul tuturor fiilor iubitei noastre patrii într-o unitate frățească, puternică, de neînfrînt.

Nu demult, în cadrul unei adunări de partid de pe Valea Tîrnavei, un muncitor maghiar spunea : „Votăm pentru secretarul nostru general, pentru că tovarășul Nicolae Ceaușescu ne este credincios, și-l simțim tot timpul aproape. Votăm pe iubitul nostru conducător, pentru că este om de-al nostru, care ne iubește și pe noi, maghiarii din România, așa cum îi iubește pe toți cetățenii țării".

Apreciind că aceste cuvinte simple, pornite din adîncul inimii, reflectă dragostea fierbinte și devotamentul nețărmurit pe care maghiarii din România, întregul popor le nutresc față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, vorbitorul a subliniat că realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, în funcția supremă de secretar general al partidului exprimă marea și legitima dorință a tuturor comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii din România socialistă, prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului va face să crească continuu prestigiul internațional al patriei noastre, a cărei înțeleaptă politică externă, bazată pe principii clare, ferme, contribuie la menținerea păcii, la crearea unui climat de colaborare și înțelegere între popoare.

Avem o singură țară. O patrie comună a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. Și noi, scriitorii maghiari, ne simțim aici acasă. Numai aici și nicăieri în altă parte. Inima noastră nu este și nu va fi niciînd de vînzare.

Ca parte organică a vieții spirituale a țării, arta și literatura naționalităților conlocuitoare nu au fost niciodată așa de bogate și înfloritoare ca în ultimele două decenii. Iată de ce respingem cu fermitate orice încercare de falsificare a istoriei poporului român, de denigrare a realităților noastre contemporane din partea oricui ar veni.

Oamenii muncii de la noi — români, maghiari, germani, deopotrivă — au învățat dintr-o serie de întîmplări triste ale trecutului că nu trebuie să se mai lase niciodată conduși în eroare de către exploatatori, că nu trebuie să mai îngăduie niciodată ca alții să dispună de soarta și viitorul lor. Unitatea și solidaritatea noastră frățească din „Epoca Ceaușescu" sînt mai tari ca orice, fiindcă ele s-au născut în inimile milioanelor de oameni, fiindcă ele exprimă forța invincibilă a unei țări, a întregului nostru popor strîns unit în jurul partidului nostru revoluționar, Partidul Comunist Român.

Noi, scriitorii, indiferent de limba în care scriem, considerăm de datoria noastră de onoare să slujim marea operă a întregului popor, de edificare a socialismului și comunismului, să ne aducem contribuția la îmbogățirea patrimoniului cultural al patriei.

Pornind de la acest deziderat, vorbitorul a relevat faptul că, pe lîngă operele valoroase, au fost editate și unele lucrări lipsite de mesaj, cu abordări facile ori confuze, care nu servesc opera de făurire a omului nou socialist, unitatea și frăția dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare. Tocmai de aceea, — a subliniat vorbitorul — în viitor, concomitent cu perfecționarea măiestriei artistice, va trebui să adîncim spiritul militant al operelor literare, amplificîndu-ne astfel aportul la înfăptuirea măreților idealuri ale partidului.

Fidelitatea **noastră** față de partid și patrie este veșnică și ea ne leagă, pînă la ultima bătaie a inimilor noastre, de iubitul nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Corabia noastră înaintează mereu spre noi orizonturi. Pe punte se află un cîrmaci înțelept : eroul de azi și de mîine al patriei noastre dragi. Puternic răsună în țară urarea, pe care o rostim din tot sufletul și toată inima : trăiască marele fiu al poporului și patriei, adevărat român, adevărat om și adevărat comunist, proeminent militant pentru înțelegere și colaborare pașnică între țările și popoarele lumii.

Slavă puternicului nostru partid, Partidul Comunist Român !

Slavă celui al cărui nume va fi de-a pururi înnobilat în memoria poporului nostru cu efigia păcii, libertății, independenței, egalității și frăției, slavă tovarășului Nicolae Ceaușescu !

Lumina sufletului nostru

Dintotdeauna cei ce s-au îndeletnicit cu scrisul în grădinile graiului de acasă și-au aplecat inimile lîngă inima pămîntului din care vin spre a desluși cum, acolo în adînc, griul încolțește prefigurînd în efigie fizionomia celor ce l-au semănat. Se întîmpla ca adesea vifore și vînturi năpraznice să se abată asupra-ne, dar noi am rămas cum sîntem, construindu-ne existența și gîndirile după un fel care ne aparține. Stau mărturie trainică întru aceasta cărțile de adevăr și înțelepciune de multe ori cu viața scrise de acei luminați bărbați ai culturii române pe care i-am numit Miron Costin și Antim Ivireanu și Dimitrie Cantemir și Gheorghe Șincai și Timotei Cipariu și pînă la Mihai Eminescu și către noi cei de azi șirul de nume continuă să ne ilustreze dăinuirea. Precum bine se știe, scriitorii cei mari au pornit în lumină dintre oamenii simpli ai pămîntului, cei care, cu sudoarea brațelor și scăpărarea înaltă de gînd, și-au dobîndit traiul. Figurile cele mari ale cărților, oamenii fascinanți ai atitor și atitor pagini nemuritoare, poartă pe mai departe chipul, graiul și harul acestui popor.

Aceste reflecții ne-au fost sugerate acum de cuvintele-îndemnuri, adresate de secretarul general al partidului nostru, oamenilor de litere și artă de la tribuna înaltului forum al comuniștilor români : **„Numai trăind și scriind împreună cu poporul, pentru popor, participînd activ la făurirea prezentului și viitorului patriei noastre, creatorii de literatură și artă pot da opere de înaltă valoare, își pot îndeplini misiunea în formarea conștiinței revoluționare, în promovarea adevăratului umanism revoluționar al societății noastre socialiste..."**. Sînt aceste cuvinte ale tovarășului Nicolae Ceaușescu expresii elocvente ale atenției cu care partidul îi înconjoară pe scriitori însuflîndu-le necontenit imboldul de a realiza acele opere veritabile care să vorbească viitorului despre noi cei de azi. Sub chiar privirile noastre, cu participarea noastră a tuturor, patria se construiește pe sine — o trudă eroică, o inepuizabilă dăruire de gînd și de suflet încununată gesturile și zidirile. Cu multă devotiune și înțelegere a ceea ce devine în patrie, scriitorii noștri merg permanent acolo, **la izvoare**, stăruie în tumultul muncii și al vieții, astfel încît cărțile, rod al unei aceleiași trude adînci, să respire în litera, semnul și mesajul lor, vibrația unei istorii revoluționare. În halele marilor uzine, pe șantiere, acolo unde se aprind constelații nebănuite, în laboratoare, între lucrătorii ogoarelor oamenii de literă și artă își caută zi de zi modelele umane. S-au scris și se scriu cărți răscolitoare, profunde și adevărate prin modul și viziunea în care sînt abordate realitățile zilelor noastre în ce au ele mai pregnant mai durabil și mai viu. Sînt aceste cărți — devin mereu — pilduitoare cronici despre oameni și fapte memorabile. Desigur, lor, acestor opere, li se vor adăuga altele, elaborate cu multă sudoare și har și înaltă conștiință artistică. Ne place să vedem, ca în orice construcție autentică, acolo jos, la temelie, chiar inimile noastre zidite dimpreună cu ale celora care zidesc lumea de astăzi și de mîine. Piese de rezistență, argumente artistice asupra acestei epoci eroice, cărțile ce se scriu devin pietre ale unui edificiu spiritual care ne reprezintă. Firește, acele cărți mari, durate cu vocație, nicidecum improvizațiile, micile alcătuiri întîmplătoare și acre care uneori se mai ivesc. „Nimic nu-i ușor pe pămînt, / nici să dormi nu-i ușor..." zicea unul dintre veritabilii noștri poeți contemporani, versurile acestea purtînd în miezul lor un crez și o conștiință artistică dintre cele care rămîn. Creatorilor de valoare ai literelor contemporane de la noi le este propriu gestul de a se ști mereu implicați în viața patriei, în edificarea istoriei la zi. Ei — cărțile lor ne-o spun — sînt necontenit purtătorii de ideal și de chip al celor care întemeiază o lume, cu lumini și umbre, cu greutăți inerente oricărei construcții de o asemenea amploare cum este cea a noastră. Este vorba, însă, de o lume în care omul nu se mai află sub vremi, revoluția noastră i-a redat demnitatea și i-a creat climatul în care să se poată simți al său. Întrevedem aici, odată cu impunătoarea construcție a României contemporane, o alta, la fel de categorică : construcția de conștiințe. O dialectică subtilă, ca o mișcare de seve în trunchiul mereu tinerei păduri, decantează mutațiile care se petrec la acest nivel. Așadar, eroii artei românești sînt chiar oamenii care au deprins și deprind un alt mod de a privi istoria. De a-o privi și a o înfăptui. Gesturile lor sînt precise, așa cum le sînt și gîndurile scăpărînd totdeauna lumina unui înțeles distinct. Hazardul este exclus, severe legi ale ordinii și disciplinii lăuntrice conferă fiecărui gest acoperire în gîndul binegîndit. Nu doar că se cunoaște tot mai deplin pe sine, ci omul de azi caută și izbutește să înțeleagă mai mult legitățile dezvoltării sociale, să le pătrundă mecanismele esențiale, evident, în direcția aplicării conștiente a acestora. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, acest fapt il avea în vedere și de această dată, exprimat cu claritate, în **Raportul** prezentat la Congres : **„Se impune deci să dezvoltăm și să îmbunătățim continuu concepția noastră revoluționară despre lume și viață, activitatea ideologică. Ceea ce am realizat pînă acum și ceea ce cunoaștem astăzi constituie baza pentru o nouă cunoaștere și o nouă dezvoltare a teoriei, a concepției despre lume și viață".**

Prin urmare, și scrisul ni se relevă încă o dată din perspectiva unei deloc comode și facile îndeletniciri, ci ca profundă, nuanțată și reală descindere înlăuntrul fenomenelor, faptelor.

George Chirilă

Partidul noii calități

Ca totdeauna în ceasurile istorice, decisive pentru demersul ei constructiv, pentru prezentul și viitorul ei, țara și-a ascultat, în aceste zile, conducătorul. Raportul prezentat înaltului forum de cirmaciul partidului și al destinului național — înalt, magistral model de abordare creatoare a problemelor de esență ale civilizației românești, a problemelor cruciale care confruntă lumea contemporană, a politicii noastre interne și externe — s-a constituit, ca totdeauna, într-un sistem de idei și de orientări de o neprețuită valoare teoretică și practică, într-un inestimabil tezaur al noului, într-un generator de energie națională care, în timp, se va ridica la prestigiul unui simbol. De la tribuna marelui forum, prin vocea cea mai autorizată a partidului, s-au rostit astfel, cu pasiune și luciditate revoluționară, cu adîncă întemeiere științifică și cu ardent patriotism, acele adevăruri fundamentale prin care o națiune își poate înțelege în profunzime și împlini în major menirea istorică. Am trăit, din nou, la cea mai înaltă intensitate, ascultînd strălucitul cuvînt al omului care ne întruchipează împlinirile și speranțele, sentimentul că ziua noastră de azi și de mîine se află în cele mai bune mîini. Fiindcă avem un partid care, pentru prima oară în istoria noastră, a înțeles pe deplin ce sîntem și cine sîntem. Fiindcă avem un partid care, în cele aproape două decenii de cînd la cîrma sa se află dreptatea și adevărul, și-a făcut din cauza poporului, cauza sa sfîntă și neabătută. Fiindcă avem un conducător care, cu dragostea sa pentru țară, cu fermitatea sa revoluționară, cu omenia sa, cu neoboseala sa veșnic treze, cu excepționala sa clarviziune, întărește, prin gîrul său personal, drumul de glorie al României și al românilor, simbolizîndu-l prin numele său : Nicolae Ceaușescu.

Avem, așa cum Congresul, lucrările lui au probat-o din nou și cu strălucire, un partid puternic, unit, veritabil centru vital al națiunii, a cărui capacitate de a-și asuma și exercita misiunea de forță diriguitoare a României s-a dovedit în chip magistral. Avem un partid care, în acești ani al căror pisc de largă iradiere istorică a fost Congresul al IX-lea, a înlăturat, din inițiativa secretarului general, orice manifestare de dogmatism, de osificare sau închistare în gîndirea sa colectivă, amplificîndu-și propria democrație, ca sursă și model pentru democratizarea continuă a societății noastre în ansamblul ei. **„Așa cum am menționat nu o dată"**, — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul Comitetului Central — **rolul conducător al partidului nu reprezintă o lozincă sau o cerință abstractă, el se materializează în munca de zi cu zi a fiecărei organizații, a fiecărui organism de partid, a fiecărui comunist".** Nu un „emițător de directive" situat undeva, sus, deasupra mulțimilor, în afara poporului, ci o forță politică acționînd în însuși nucleul de aur al vieții, în intimitatea creației maselor, prin mase și pentru ele — acesta este, la ceasul de față, partidul comuniștilor din România, partid care-și perfecționează perpetuu activitatea, aplicîndu-și în primul rînd sieși exigențele acelei **noi calități** care a devenit, din însăși clipa formulării ei de către secretarul general, platforma națională de muncă și existență a tuturor oamenilor acestei țări. Implicațiile acestei viziuni și ale acestui demers pe toate planurile înaintării noastre, inclusiv pe cel al literaturii, al artei, unde comandamentele **noii calități** au fost clar și mobilizator răspicate în Raportul prezentat Congresului, sînt mai vaste decît le putem imagina.

Ieri, în Piața Palatului, acolo unde, la încheierea Congresului, mii de bucureșteni au făcut secretarului general, unanim reales la cîrma partidului, o spontană și înflăcărată manifestare, dînd glas totalei lor dăruiri la drumul deschis de Congresul al XIII-lea, am trăit, la cea mai înaltă temperatură, sentimentul că patria însăși, întreaga suflare a României erau un singur om, o singură inimă. Era, de fapt, un întreg popor, care a făcut o singură ființă cu munca și cu creația sa dedicate țării, partidului, viitorului.

Ilie Purcaru

Imagini caracteristice

Este caracteristică pentru perioada actuală din istoria poporului nostru nu numai amploarea fără precedent a realizărilor, ci și larga deschidere spre viitor, grandioarea proiectelor. Premedităm, cu îndreptățire motivată științificește și sufletește, cele mai înalte înfăptuirii, consonante cu remarcabilul prestigiu de care se bucură azi în lume România socialistă. Din acest punct de vedere se cuvine a fi înțeleasă înalta misiune educativă a literaturii. Nu prin lecții despre cum trebuie să se trăiască și nici prin rețete de fericire se îndeplinește această îndatorire, ci prin autentice particularizări ale marilor idealuri ale poporului. În istoricul său Raport la Congresul al XIII-lea, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a sintetizat în chip memorabil această idee : „Eroismul muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, întreaga activitate tumultoasă de transformare revoluționară a țării oferă minunate posibilități literaturii și artei, creației de toate genurile, dînd subiecte pentru opere nepieritoare, care să ridice cultura și arta românească la un nivel mai înalt de dezvoltare, să contribuie la formarea conștiinței socialiste a poporului nostru, să însuflețească în muncă și viață tînăra generație, să înfățișeze perspectiva, viitorul luminos al patriei noastre".

Se miră unii cum de nu au un ecou semnificativ în masa cititorilor dramoletele unor personaje literare cu totul nereprezentative pentru umanitatea românească de azi. Este o mirare ipocrită sau de-a dreptul ignorantă, ce nu ia în considerare ideea esențială că literatura nu poate să se mai îndepărteze, fără riscul de a deveni minoră, de aspirațiile și de problemele colectivității. Fără îndoială, atît timp cît concretizările lor sînt autentice, toate stilurile pot fi acceptabile. Este însă necesar să spunem cu toată claritatea că importanța socială a operei literare (aflată dincolo de domeniul pur și indeterminabil în mod obiectiv al legitimității estetice) depinde de prezența unor imagini-ghid, capabile să facă sensibile marile aspirații ale colectivității.

Nu trebuie să restrîngem aria de apariție a acestor imagini la domeniul prozei și la cel al teatrului ; nu doar prin construirea unor personaje de roman și de teatru devotate colectivității, eroice, pot apărea asemenea imagini. Poezia, la rîndul ei, are posibilitatea de a exprima, prin sugestive imagini-ghid, trăirile unei umanități ale cărei frămîntări sterpe s-au estompat, ale unei umanități angrenată cu pasiune constructivă în îndeplinirea idealurilor globale ale României socialiste.

Voicu Bugariu

Prin tinerii patriei prefigurînd viitorul

Citind Raportul prezentat la cel de al XIII-lea Congres al partidului, pe-vim în față viitorul nostru și al patriei. Acest viitor se va edifica prin noi și prin cei care vor fi continuarea noastră — copiii și tinerii de astăzi.

Despre generația tînără, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea cu admirație : „Avem un tineret minunat, care desfășoară o activitate multilaterală fiind prezent în toate sectoarele, pe toate șantierele, aducîndu-și, împreună cu toți oamenii muncii, o contribuție activă la dezvoltarea patriei noastre".

Acestui tineret, secretarul general al partidului îi cerea, de la înalta tribună a Congresului, să își ridice în permanență spiritul de combativitate și de exigență, spiritul revoluționar, să fie continuu preocupat de însușirea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane.

Școala românească, al cărui ctitor de învățămînt modern este însuși ctitorul României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, e cea care îi crește și îi educă pe viitorii constructori ai țării de mîine. Ei vor fi continuarea noastră ; noi înșine, în timpul ce vine.

Cîteva cifre, privitoare la tinerii de astăzi, viitorul de azur al patriei, mi se par elocvente. În cincinalul 1986—1990, conform hotărîrilor Congresului al XIII-lea, vor fi pregătiți peste 1 milion 200 de mii de muncitori calificați, tehnicieni și maiștri, și 146 de mii de ingineri și de alți specialiști cu studii superioare, îndeosebi pentru ramurile de bază : construcția de mașini, metalurgia, industria minieră, petrochimică, a materialelor de construcții etc. În același timp, se va asigura formarea a 590 000 de persoane calificate pentru agricultură.

Dim Rachici

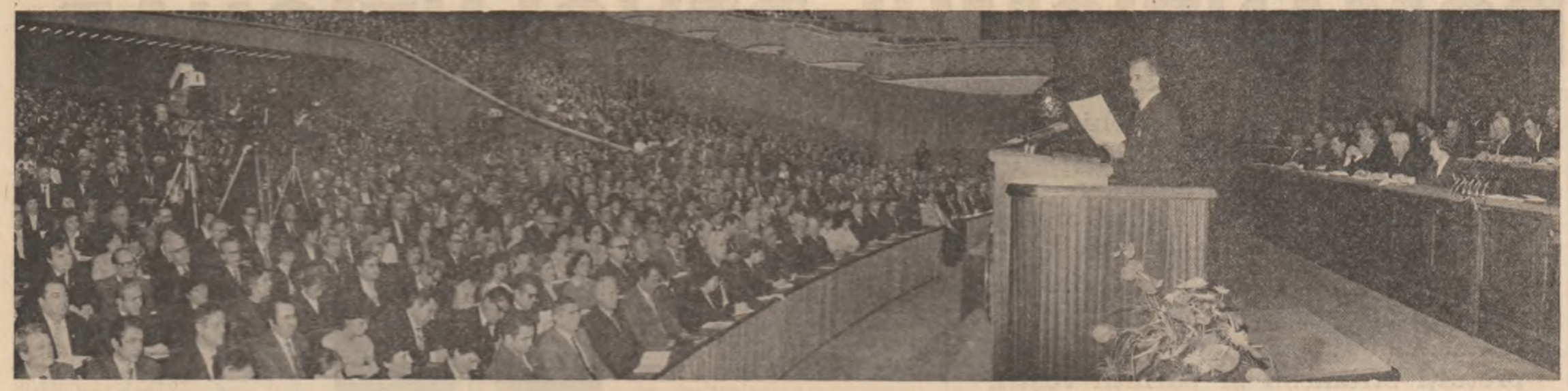

Din Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea Partidului Comunist Român în perioada dintre Congresul al XII-lea și Congresul al XIII-lea și activitatea de viitor a partidului în vederea înfăptuirii obiectivelor dezvoltării economico-sociale în cincinalul 1986-1990 și, în perspectivă, pînă în anul 2000, a României

PREZENTAT DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

Stimați tovarăși,

În perioada care a trecut de la Congresul al XII-lea, Comitetul Central al partidului, organele și organizațiile de partid au desfășurat o vastă activitate politico-ideologică, de ridicare continuă a conștiinței și educare comunistă a tuturor membrilor de partid.

În învățămîntul de partid de masă sînt cuprinși peste 3,1 milioane membri de partid și alți oameni ai muncii. În Academia de partid și în școlile interjudețene sînt pregătiți anual peste 1 200 activiști de partid. De asemenea, au loc sistematic instruiri și consfătuiri de scurtă durată cu activul de partid. Se poate spune că munca politico-ideologică, de ridicare continuă a nivelului de pregătire a activului și cadrelor de partid a avut și are un rol important în întreaga activitate de creștere a rolului conducător al partidului în societate.

În același timp, sub conducerea partidului, organele de stat, organizațiile de masă și alte organizații desfășoară o largă activitate politico-educativă de formare a omului nou, constructor conștient al socialismului și comunismului. Un rol important îl are în această direcție Festivalului național „Cîntarea României".

Îndeplinirea în bune condiții a hotărîrilor ce vor fi adoptate de Congresul al XIII-lea, afirmarea cu tot mai multă putere a rolului partidului de forță politică conducătoare a întregii națiuni impun ridicarea la un nivel superior a activității ideologice a tuturor organelor și organizațiilor de partid.

În acest sens este necesar să crească preocuparea pentru pregătirea politico-ideologică a cadrelor de partid, a activului, a tuturor comuniștilor. Trebuie să se asigure perfecționarea școlilor de partid pentru formarea cadrelor de revoluționari de profesie, cu un înalt nivel de cunoștințe teoretice, cu o temeinică pregătire politico-organizatorică. Un accent deosebit se va pune pe însușirea metodelor și stilului revoluționar de muncă, pe cunoașterea profundă a problemelor de organizare a activității de partid și a controlului îndeplinirii hotărîrilor.

În același timp, trebuie acționat pentru ridicarea nivelului și eficienței învățămîntului politico-ideologic de masă, care trebuie să înarmeze pe comuniști, pe oamenii muncii cu principiile fundamentale ale partidului, obiectivele și sarcinile ce revin fiecărui domeniu de activitate, să asigure dezvoltarea conștiinței revoluționare, însușirea trăsăturilor moral-politice ale omului nou, participarea activă a membrilor de partid, a celor ce muncesc la înfăptuirea Programului partidului.

Schimbările care au loc în societatea noastră și pe plan mondial fac necesar să desfășurăm o tot mai intensă activitate educativă, ideologică, pentru studierea și înțelegerea fenomenelor economico-sociale, a acțiunii legilor dialecticii în dezvoltarea societății omenești, pentru a da răspuns științific problemelor ridicate de viață, de evoluția umană.

La baza întregii activități trebuie să punem permanent concepția revoluționară materialist-dialectică, socialismul științific — știința transformării revoluționare a lumii. În cadrul activității ideologice trebuie să se studieze temeinic schimbările produse în societatea românească ca rezultat al dezvoltării forțelor de producție, noua structură socială, noile relații de producție și sociale. Este necesar să se analizeze, de asemenea, cum se afirmă modul de producție socialist, precum și dezvoltarea proprietății socialiste de stat și cooperatiste — interdependența și perspectiva acestei proprietăți — ca o condiție obiectivă a făuririi cu succes a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism. Activitatea ideologică trebuie să studieze noile probleme care apar în sistemul de repartiție și de muncă, în înfăptuirea principiilor eticii și echității socialiste, în realizarea raportului optim între veniturile mari și mici. Societatea noastră asigură o repartiție echitabilă între toți oamenii muncii în raport de activitatea depusă, și, în același timp, creșterea continuă a cointeresării materiale ținînd seama de diviziunea muncii, de contribuția pe care fiecare categorie sau om al muncii o aduce la dezvoltarea economico-socială a țării. O atenție deosebită va trebui acordată, în perioada următoare, elaborării căilor trecerii treptate la aplicarea în viață a principiilor comuniste de muncă, de viață, de repartiție. Pornind de la studierea practicii, a experienței, a vieții, activitatea ideologică, cercetarea din domeniul științelor sociale trebuie să lumineze calea înaintării ferme a României spre cele mai înalte culmi ale comunismului. **(Aplauze puternice, prelungite).**

În întreaga activitate ideologică, în învățămîntul de partid este necesar să se asigure studierea fiolozofiei marxist-leniniste, a lucrărilor de bază ale lui Marx, Engels și Lenin, precum și alte lucrări teoretice contemporane.

În acest sens, este necesar ca Secretariatul Comitetului Central al partidului să asigure tipărirea lucrărilor necesare.

Activitatea ideologică trebuie să dezvolte spiritul revoluționar comunist, răspunderea față de cauza comunismului în patria noastră, precum și spiritul solidarității internaționale. În acest fel, partidul nostru își va aduce o contribuție activă la dezvoltarea concepției revoluționare, la teoria și practica socialismului și comunismului în lume **(Aplauze puternice, prelungite).**

În același timp este necesară, așa cum am menționat, desfășurarea unei intense munci politico-educative, de formare a omului nou. Va trebui să fie intensificată activitatea multilaterală de ridicare a conștiinței socialiste, revoluționare a tuturor oamenilor muncii, de combatere hotărîtă a diferitelor manifestări și mentalități obscurantiste, înapoiate despre muncă și viață. Să nu uităm nici un moment că mai continuă să se manifeste diferite concepții străine, mentalități ale vechii societăți burghezo-moșierești, că nu toți cetățenii au rupt definitiv cu mentalitățile și practicile din trecut, că, din păcate, acestea mai influențează chiar și unii tineri. În același timp, nu trebuie uitat că din afară continuă încă să pătrundă tot felul de influențe străine concepției noastre revoluționare despre lume și viață. Se mai manifestă sub diferite forme concepții naționaliste, șoviniste. Iată de ce este necesar să se intensifice activitatea de educare, de combatere hotărîtă a vechilor concepții, a influențelor care pătrund din afară. Activitatea politico-educativă trebuie să sublinieze în mod consecvent marile realizări obținute de poporul nostru în construcția socialismului, superioritatea modului de viață, socialist, a principiilor de etică și echitate socialistă, de egalitate în drepturi între toți cetățenii patriei noastre. Trebuie să luăm atitudine hotărîtă împotriva diferitelor manifestări mistice și obscurantiste, care împiedică înțelegerea raporturilor reale dintre om și natură, a legilor care guvernează Universul, a cerințelor obiective ale dezvoltării sociale — și care constituie o frînă în lupta omului pentru făurirea conștientă a propriului său destin.

De asemenea, este necesar să fie combătute cu hotărîre orice manifestări de naționalism, șovinism, antisemitism și alte forme de înjosire a omului, străine concepției revoluționare, socialiste. Aceste manifestări aparțin trecutului, perioadei capitaliste, imperialiste, societăți împărțite în clase antagoniste care totdeauna au acționat pentru dezbinarea și învrăjbirea oamenilor de diferite naționalități. În societatea noastră trebuie să dispară pentru totdeauna astfel de manifestări!

Să facem totul pentru întărirea prieteniei și frăției dintre toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate! Combaterea naționalismului și șovinismului reprezintă o parte integrantă a muncii de formare a omului nou, cu o conștiință înaintată, constructor conștient al socialismului și comunismului! **(Aplauze puternice, îndelungate).**

În țara noastră am rezolvat pentru totdeauna problema națională, pe baza concepției marxist-leniniste, a principiilor socialismului științific, asigurînd deplina egalitate în drepturi a tuturor cetățenilor patriei. Indiferent de naționalitate, de limba pe care o vorbesc, toți sîntem fii uneia singure patrii, toți sîntem cetățeni ai Republicii Socialiste România! **(Aplauze și urale puternice, îndelungate; se scandează „Ceaușescu și poporul!").**

Orice tolerare și, cu atît mai mult, încurajarea unor tendințe și manifestări naționaliste înseamnă a face jocul cercurilor reacționare imperialiste, pun în pericol relațiile de prietenie dintre popoare, servesc numai dușmanilor libertății, democrației, păcii și socialismului. **(Vii aplauze).**

De aceea trebuie să luăm poziție hotărîtă și să respingem cu hotărîre toate încercările făcute de către unele cercuri reacționare, imperialiste, de a denigra mărețele realizări ale poporului nostru, politica națională justă a partidului și statului nostru muncitoresc-revoluționar.

În întreaga activitate politico-educativă de formare a omului nou trebuie să punem pe prim plan dezvoltarea patriotismului revoluționar socialist, a dragostei față de patrie, a răspunderii și atașamentului față de popor, față de cuceririle sale revoluționare, a hotărîrii de a lupta și munci pentru făurirea socialismului și comunismului, pentru ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului, pentru apărarea cuceririlor revoluționare, a independenței și suveranității României. **(Aplauze puternice, prelungite).**

În același timp, în activitatea noastră politico-educativă trebuie să dezvoltăm puternic spiritul solidarității internaționale, al prieteniei cu țările socialiste, cu popoarele țărilor în curs de dezvoltare, cu forțele înaintate de pretutindeni, cu toate popoarele care se pronunță pentru pace, pentru colaborare, pentru relații de egalitate între toate națiunile lumii. **(Aplauze puternice, îndelungate).**

Să îmbinăm întotdeauna în mod dialectic educarea și dezvoltarea patriotismului socialist cu spiritul solidarității și prieteniei internaționale în lupta pentru progres economico-social pentru colaborare și pace în lume!

În activitatea cultural-educativă trebuie să ridicăm la un nivel superior Festivalul național „Cîntarea României". Formațiile cultural-artistice — în cadrul cărora participă sute de mii de oameni — trebuie să prezinte programe cultural-artistice educative, să aibă un rol mai însemnat în formarea conștiinței maselor largi populare și în participarea acestora la înflorirea culturii naționale. Casele de cultură, cluburile și căminele culturale trebuie să devină adevărate centre ale creației cultural-artistice, ale manifestării largi a spiritului creator al poporului nostru, care a fost întotdeauna făuritorul și păstrătorul celor mai înaintate tradiții de artă și cultură, al limbii române! **(Aplauze puternice, prelungite).** Acum masele populare, poporul nostru trebuie să dea noi dimensiuni acestor tradiții, să îmbogățească și să adauge concepției noastre despre artă și literatură noi elemente desprinse din realitățile de astăzi ale țării, în care omul muncii, constructor al socialismului, constituie figura principală.

Întreaga activitate cultural-artistică educativă trebuie să servească poporului, să ofere programe care să reflecte permanent munca sa eroică, dorința sa de cunoaștere și virtuțile morale, ce-i sînt caracteristice. Este necesar să se asigure participarea activă a maselor populare la întreaga viață cultural-artistică a țării, ca parte integrantă a activității multilaterale de făurire a socialismului și comunismului în România.

Presa, radioteleviziunea trebuie să reflecte pe larg activitatea partidului, a statului, a întregului popor, să aibă un rol activ în unirea forțelor poporului pentru înfăptuirea politicii interne și externe, să prezinte, în forme specifice, lucrări și programe cultural-artistice cu un bogat conținut de idei și un profund caracter educativ.

Cinematografia, teatrele trebuie, de asemenea, să creeze filme și să pună în scenă piese inspirate din munca și viața poporului nostru. Acestea trebuie să redea, desigur, și trecutul, lupta revoluționară a partidului și poporului, dar și marea epopee a prezentului, prefigurind, totodată, prin mijloacele cinematografiei și teatrului, ale artei în general, viitorul luminos al României socialiste.

Literatura, artele — care au cunoscut o puternică dezvoltare în anii socialismului și care, în cincinalul trecut, au dat noi opere de mare valoare, avînd un rol important în întreaga activitate cultural-educativă — trebuie să promoveze cu mai multă îndrăzneală spiritul revoluționar în noile creații. Este necesar să se realizeze opere literare de toate genurile care să reflecte pe larg marile realizări ale poporului român, epopeea constructorilor socialismului care, într-o perioadă istorică scurtă, au ridicat patria noastră pe culmi înalte de progres și civilizație.

Eroismul muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, întreaga activitate tumultuoasă, de transformare revoluționară a țării oferă minunate posibilități literaturii și artei, creației de toate genurile, dînd subiecte pentru opere nepieritoare care să ridice cultura și arta românească la un nivel mai înalt de dezvoltare, să contribuie la formarea conștiinței socialiste a poporului nostru, să însufletească în muncă și viață tînără generație, să înfățișeze perspectiva, viitorul luminos al patriei noastre. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Așa cum am precizat încă la întîlnirea din 1965 cu creatorii din toate domeniile literaturii și artei, sursa de inspirație a tuturor operelor, eroii romanelor, ai întregii creații trebuie să fie oamenii muncii. Sursa de inspirație să fie izvorul viu al muncii, al vieții poporului nostru, nu ulcioarele, chiar aurite, care pot deforma realitățile. **(Vii aplauze).** A sorbi apa nu din ulcioare, ci din izvoarele limpezi, dătătoare de viață, constituie — și va constitui întotdeauna — singura sursă adevărată de inspirație pentru toți creatorii patriei noastre, care doresc să scrie pentru popor, să trăiască împreună cu poporul! **(Vii și puternice aplauze).**

Numai trăind și scriind împreună cu poporul, pentru popor, participînd activ la făurirea prezentului și viitorului patriei noastre, creatorii de literatură și artă pot da opere de înaltă valoare, își pot îndeplini misiunea în formarea conștiinței revoluționare, în promovarea adevăratului umanism revoluționar al societății noastre socialiste, în care tot ce se realizează este destinat înfloririi patriei, omului, bunăstării și fericirii sale. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Întreaga activitate ideologică, politico-educativă și culturală de masă, creația literar-artistică trebuie să se desfășoare permanent sub conducerea politică a partidului. Organele și organizațiile de partid, comuniștii din aceste sectoare trebuie să facă totul pentru a-și îndeplini înalta misiune de a promova politica internă și externă a partidului, de a îndruma și conduce nobila muncă de educare și formare a omului nou, constructor conștient al socialismului și comunismului în România. **(Aplauze puternice, prelungite).**

La baza întregii activități politico-educative trebuie să stea programul ideologic al partidului, adoptat de Plenara Comitetului Central din iunie 1982 și aprobat de Conferința Națională a partidului. Avînd în vedere orientările de largă perspectivă, teoretice și practice ale acestui program, consider necesar ca el să fie însușit și aprobat de Congresul partidului și să devină o parte integrantă a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare spre comunism a României. **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu — P.C.R.!", „Ceaușescu reales la al XIII-lea Congres!").**

În același timp, pornind de la schimbările care au loc în societatea noastră, ca urmare a creșterii forțelor de producție, în noua etapă de dezvoltare a patriei, precum și de la schimbările produse în viața internațională se impune — așa cum am menționat — să intensificăm activitatea ideologică de cercetare legată de problemele perfecționării continue a societății noastre, de înțelegerea perspectivelor dezvoltării omenirii. Trebuie acționat pentru o cît mai bună înțelegere a legilor generale ale dezvoltării, în vederea aplicării conștiente a acestora la condițiile concrete ale societății noastre. Trebuie să avem permanent în vedere că generalul se realizează întotdeauna în condiții concrete și se afirmă în forme particulare, deosebite de la o țară la alta — așa cum suma experiențelor sociale particulare se exprimă în legile generale obiective ale dezvoltării societății omenești.

Se impune, deci, să dezvoltăm și să îmbunătățim continuu concepția noastră revoluționară despre lume și viață, activitatea ideologică. Ceea ce am realizat pînă acum și ceea ce cunoaștem astăzi constituie baza pentru o nouă cunoaștere și o nouă dezvoltare a teoriei, a concepției despre lume și viață.

Cunoașterea naturii și societății nu are limite. În nici un domeniu nu s-a încheiat procesul revoluționar al cunoașterii! Nu există realități și fenomene, legități ale dezvoltării lumii ce nu pot fi cunoscute, ci numai care nu sînt încă cunoscute. Iată de ce trebuie să acționăm permanent pentru înțelegerea și cunoașterea a noi și noi taine ale naturii și Universului, pentru aprofundarea legităților generale ale dezvoltării societății omenești, ale progresului uman — și să le punem la baza întregii opere de edificare a socialismului și comunismului în România.

În general revoluția, procesul de transformare revoluționară a societății nu se încheie odată cu luarea puterii politice. Cucerirea puterii politice constituie un factor foarte important, dar reprezintă numai o etapă în lupta pentru înfăptuirea idealurilor de dreptate și echitate socială, pentru victoria socialismului și comunismului. Procesul revoluționar va continua și în societatea comunistă — practic, el nu se va încheia niciodată. **(Vii și puternice aplauze).**

Iată de ce repet ce am spus la Conferința organizației de partid a Capitalei: nu pot să înțeleg pe unii care încep să pună întrebarea ce perspective revoluționare mai au dacă revoluția s-a făcut, acum 40 de ani. Mai aveți de făcut, dragi tovarăși, și voi și urmașii voștri, foarte multe transformări revoluționare, în permanență! Cine dorește să fie revoluționar, va fi întotdeuna în fruntea transformării societății, a noului! **(Urale și aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Ceaușescu — P.C.R.!", „Ceaușescu reales la al XIII-lea Congres!", „Ceaușescu — România, stima noastră și mîndria").**

Este necesar să păstrăm permanent spiritul viu, novator, revoluționar al partidului, al activității teoretice și ideologice, să acționăm în permanență pentru perfecționarea și ridicarea rolului conducător al partidului în raport cu noile etape, cu cerințele dezvoltării economico-sociale, ale științei și culturii. Să facem totul pentru ca, întotdeauna, partidul nostru să rămînă un partid revoluționar, să dinamizeze întreaga dezvoltare, să mențină spiritul revoluționar, patriotic, de luptă, al poporului nostru!

Și aș mai spune tovarășilor la care m-am referit: ce s-ar fi făcut înaintașii noștri care au dus lupte grele pentru independență și și-au dat viața, dacă nu ar fi avut încredere în popor, în viitorul său liber și independent! **(Aplauze și urale puternice, îndelungate; se scandează: „Ceaușescu — P.C.R.!", „Ceaușescu și poporul!").**

Numai un asemenea partid, cu cadre revoluționare, cu un spirit revoluționar de muncă și cu o concepție revoluționară despre lume, va putea să-și îndeplinească întotdeauna misiunea istorică de a conduce poporul nostru spre înaltele culmi ale civilizației socialiste, spre împlinirea visului de aur al omenirii — societatea comunistă! **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu — P.C.R.!", „Ceaușescu reales la al XIII-lea Congres!").**

★

Sarcini importante revin Uniunii Tineretului Comunist — organizația revoluționară a tineretului — organizațiilor de studenți, de pionieri, și organizației Șoimii Patriei, care au înalta misiune de educare și formare a tinerei generații, a copiilor în spiritul concepției revoluționare despre lume și viață.

Partidul trebuie să asigure conducerea și îndrumarea permanentă a activității organizației de tineret și a celorlalte organizații, să considere educarea și formarea tineretului pentru muncă și viață în spiritul concepției revoluționare ca una din cele mai înalte misiuni ale sale. Avem un tineret minunat, care desfășoară o activitate multilaterală, fiind prezent în toate sectoarele, pe toate șantierele, aducîndu-și împreună cu toți oamenii muncii o contribuție activă la dezvoltarea patriei noastre. Ridicarea spiritului de combativitate și exigență, a spiritului revoluționar al organizației de tineret, al tinerilor comuniști, al întregului tineret, preocuparea permanentă pentru înarmarea tinerei generații cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane, constituie o datorie de onoare și, totodată, chezășia pregătirii noilor membri de partid într-un spirit revoluționar, garanția viitorului luminos al patriei noastre socialiste. **(Aplauze puternice, prelungite).**

De la înalta tribună a Congresului adresez tineretului și copiilor țării, Uniunii Tineretului Comunist, celorlalte organizații revoluționare ale acestora, vibranta chemare de a nu precupeți nimic pentru însușirea comorilor științei și culturii, pentru a se forma în spiritul tradițiilor revoluționare ale poporului și partidului nostru, de a munci fără preget pentru a deveni destoinici constructori ai socialismului și comunismului, luptători înflăcărați pentru bunăstarea și fericirea poporului, pentru măreția României socialiste. **(Vii aplauze).** Faceți totul, dragi prieteni tineri, pentru a fi la înălțimea încrederii partidului nostru comunist, a condițiilor minunate ce vă sînt create. Învățați, munciți, munciți și învățați, însușiți-vă cele mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii, concepția materialist-dialectică, fiți cutezători, prețuiți strămoșii și părinții voștri, acționați permanent în spiritul romantismului revoluționar, pregătiți-vă să fiți întotdeauna gata de a vă face datoria de a duce înainte neabătut făclia progresului pe pămîntul României, mesajul de pace și colaborare al națiunii noastre socialiste cu alte națiuni ale lumii! **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu — România, stima noastră și mîndria!").**

Toate organizațiile de masă și obștești au un rol foarte însemnat în sistemul democrației noastre muncitorești revoluționare și trebuie să desfășoare o activitate susținută pentru organizarea și educarea categoriilor de oameni ai muncii pe care le reprezintă.

Un rol important în societatea noastră îl are noua organizație politică — Organizația Democrației și Unității Socialiste — care asigură participarea organizată a milioane și milioane de oameni ai muncii ce nu sînt membri ai partidului, sub conducerea organizațiilor de partid, la întreaga viață economico-socială, la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

Și în viitor trebuie să ridicăm continuu nivelul activității Frontului Democrației și Unității Socialiste, organism politic larg democratic, ce asigură participarea organizată a tuturor organizațiilor de masă și obștești, a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, a întregului nostru popor, sub conducerea partidului, la înfăptuirea Programului partidului, la ridicarea patriei noastre pe o nouă treaptă de dezvoltare, la creșterea continuă a bunăstării materiale și spirituale, la înfăptuirea politicii de pace, de colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Congresul al XIII-lea al partidului va adopta hotărîri de însemnătate istorică pentru viitorul patriei. Dar adoptarea unor hotărîri juste, a unei linii generale juste nu constituie decît începutul. Hotărîtoare va fi munca politico-organizatorică de unire a întregului popor în înfăptuirea tuturor programelor de dezvoltare economico-socială. Realizările de pînă acum ne dau deplină încredere că dispunem de tot ce este necesar pentru ca hotărîrile ce vor fi adoptate de Congresul al XIII-lea să fie realizate, că, în următorul cincinal, poporul nostru va parcurge încă un drum important pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, a înaintării ferme spre societatea comunistă, spre bunăstare, fericire, libertate și independență. **(Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Ceaușescu — P.C.R.!", „Ceaușescu și poporul!").**

ROMANTISMUL REVOLUȚIONAR -

„Faceți totul, dragi prieteni tineri pentru a fi la înălțimea încrederii partidului nostru comunist, a condițiilor minunate ce vă sînt create. Învățați, munciți, munciți și învățați, însușiți-vă cele mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii, concepția materialist-dialectică, fiți cutezători, prețuiți strămoșii și părinții voștri, acționați permanent în spiritul romantismului revoluționar, pregătiți-vă să fiți întotdeauna gata de a vă face datoria de a duce înainte neabătut făclia progresului pe pămîntul României, mesajul de pace și colaborare al națiunii noastre socialiste cu alte națiuni ale lumii!"

NICOLAE CEAUȘESCU

Legămînt de muncă, dragoste, visare

Motivație

Mă aflam in Sala Palatului Republicii — locul de desfășurare a lucrărilor celui de-al XIII-lea Congres al partidului — cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu prezenta, marelui forum al comuniștilor, Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea Partidului Comunist Român in perioada dintre Congresele al XII-lea și al XIII-lea, obiectivele dezvoltării economico-sociale a României in cincinalul următor și, in perspectivă, pînă in anul 2000 — document programatic de importanță vitală pentru mersul inainte al patriei noastre. Intre magistralele idei-forță cuprinse in memorabilul Raport se află și acea vibrantă chemare adresată de secretarul general al partidului tineretului de a nu precupeți eforturile pentru insușirea comorilor științei și culturii, pentru a se forma in spiritul tradițiilor revoluționare ale poporului și partidului nostru, de a munci fără preget pentru a deveni constructor destoinic al socialismului și comunismului, luptător inflăcărat pentru bunăstarea și fericirea poporului, pentru măreția patriei noastre socialiste. Cu cuvinte de dragoste și indemn de aprecieri și mobilizare li se adresa, tinerilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu: **„Faceți totul, dragi prieteni tineri, pentru a fi la înălțimea încrederii partidului nostru comunist, a condițiilor minunate ce vă sînt create. Învățați, munciți, munciți și învățați, însușiți-vă cele mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii concepția materialist-dialectică fiți cutezători, prețuiți strămoșii și părinții voștri, acționați permanent în spiritul romantismului revoluționar, pregătiți-vă să fiți întotdeauna gata de a vă face datoria de a duce înainte neabătut făclia progresului pe pămîntul României, mesajul de pace și colaborare al națiunii noastre socialiste cu alte națiuni ale lumii".**

Monumentul brigadierilor de la Canalul Dunăre-Marea Neagră — proiect de Pavel Bucur

Identitate eroică

...Așadar **acționați permanent în spiritul romantismului revoluționar!** Adică a acelei înalte, incomparabile identități umane conferite tinerilor patriei de însăși patria străbună, intr-un moment de supremă luciditate a conștiinței de sine — beneficiul construcției une: societăți noi, pentru care nu există pînă atunci. Debutul ar putea fi înțeles și astfel:

...După ce profesorii explicaseră ce înseamnă romantismul revoluționar, ce este el, cum se manifestă in literatură, un semnal prea bine cunoscut, și tinerii se repezeau de prin odăiposturi, cu caiete și bagaje, cu rucsacuri de lemn sau de fier, cuprinși toți de sfărîmături. Inaintau in neștire un kilometru. Nimănui nu îi ceda nici o pîrleală fără un mare efort, fără sudoare, fără oboseală, uneori chiar fără sînge.

Iată, rememorată, o secvență din epopeea de început a șantierelor tineretului, despinsă dintr-o carte de reportaje consacrate acelui timp. Ea este inspirată din activitatea Șantierului național al tineretului de la Bumbești—Livezeni, unde tradiționalul cimitir brigadieresc **„Hei-rup"** — din care cîteva mici nume reținem: **„Hei-rup! Hei-rup! / Cad stînci de fier / In lupta dusă / De brigadier!"** — a răsunat puternic și plenar, simbolic intru primenirea țării pentru o viață nouă, dreaptă și luminoasă. Atunci, acolo, in turnul amplelor bătălii pentru reconstrucția țării se năștea, se impunea, ca o trăsătură nouă și definitorie, romantismul revoluționar. Incă din anul 1965, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe atunci secretar general al Uniunii Tineretului Comunist, vorbind despre lupta tineretului in trecut și datoriile lui in viitorul luminos ce se prefigura, adresa tinerei generații inflăcărata chemare patriotică: **„Prin munca noastră să refacem țara, prin munca noastră să contribuim la clădirea unei Românii înfloritoare și frumoase, cum n-a fost niciodată pînă acum".** Răspunsul tineretului la această vibrantă chemare a însemnat crearea unei puternice și impresionante mișcări de masă, animat de un fierbinte patriotism, de înalt romantism revoluționar, care avea să cuprindă muncitori, țărani, elevi și studenți, inscrisă in cronica eroică a acelor ani exemplare fapte de muncă, de abnegație și devotament. O muncă eroică, devenită apoi starea de permanență tinerețe a vieții noastre.

O TRADIȚIE VIE, MEREU IMBOGĂȚITĂ

Ca orice tradiție vie, activă, permanentă, tradiția șantierelor cunoaște astăzi o nouă tinerețe, fiind investită cu noi dimensiuni, cu noi răspunderi și semnificații, pe măsura timpului istoric pe care-l făurim, a timpului politic și social la care se raportează. Dacă vechiul „hei-rup!" îi unea pe tineri in efortul lor eroic de-a construi o țară din ruine, astăzi chemarea „hei-rup!" ne unește deopotrivă — muncitori, țărani, elevi, studenți, militari : români, maghiari, germani și de alte naționalități — la înfăptuirea celui mai cutezător program care a stat vreodată in fața unei generații, in fața tineretului patriei : făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și inaintarea României spre comunism. Astăzi cind **mai mult, mai bine, mai repede,** sint comanda socială a dezvoltării noastre multilaterale — **mai mult, mai bine, mai repede** au devenit comandamentul moral pe fiecare șantier, pentru fiecare tînăr brigadier. Anii care au trecut de la cel de-al IX-lea Congres al partidului atestă, cu puterea de adevăr a faptei, deplinul acord intre asumarea inaltelor răspunderi incredințate tineretii și indeplinirea exemplară a tuturor acestor răspunderi. Firesc, nu există șantier al țării pe care să nu lucreze tineri. Dar ceea ce exprimă calitatea tineretului de astăzi al țării, a organizației sale revoluționare, este inalta capacitate politică, organizatorică, educativă de a prelua in proprie răspundere realizarea unor asemenea grandioase obiective. In această perspectivă novatoare, și romantismul revoluționar — ca o trăsătură specifică a tineretului român — a suferit schimbări, in sensul că s-a imbogățit continuu, s-a amplificat cu valențe și semnificații noi, pe măsura timpului nou al patriei, a tinerilor ce-și asumă responsabilități mereu sporite. Chiar dacă astăzi nu se mai folosește decit accidental roaba și lopata, uneltele romanticilor de azi fiind cu precădere mașini complexe, de mare productivitate, pentru care se cer studii serioase, patosul revoluționar insufletește cu atit mai mult bratul tinăr, romantismul revoluționar devenind autentica stare de spirit a tineretului român, starea de muncă și creație, de viață și implinire, innobilindu-se, etapă cu etapă, in spiritul evoluției societății noastre, pe baza nobilelor programe de dezvoltare a patriei socialiste.

Un astfel de program, o ctitorie a anilor noștri tineri — cea mai inaltă și cutezătoare ctitorie a „Epocii Nicolae Ceaușescu" — este, desigur, Canalul Dunăre—Marea Neagră, locul in care romantismul tinăr, revoluționar a inscris o nepieritoare victorie.

Răsfoiesc astăzi filele carnetelor de insemnări, dar mai ales filele memoriei — și din chenarul fiecărei pagini se desprinde chipul unui tinăr brigadier, al unui romantic de cea mai autentică, aleasă calitate. Sute, mii de chipuri imi apar in fereastra dinspre memorie, așa cum l-am cunoscut in toți acești ani de neodihnă creatoare — in care am purtat, cu modestie, alături de ei, pe umeri de dragoste și voință, visul de izbindă al canalului. Cu o bună parte dintre ei mă intilnesc și astăzi, pe șantierul noului canal Poarta Albă—Midia—Năvodari, alții au plecat către noi orizonturi de șantiere ; dar eu îi știu, îi văd, îi recunosc pe toți după inconfundabila floare a romantismului revoluționar, prinsă la butoniera virstei lor tinere.

Chipul din oglinda mișcătoare a ecluzei

Așa l-am cunoscut : in baraca-birou de la ecluza Cernavodă, sub freamătul Dunării din apropiere și al unui polog de zefir inmiresmat ce-i năvălea pe masă prin geamul deschis. Își lăsase fruntea infierbintată pe brațul obosit de efort — și doar gindul îi alerga, trepăduș isteț, scoțindu-i in intimpinare imagini foșnitoare, ca dintr-o lanternă magică. O panglică de asfalt stăruia mai mult in fața ochilor minții — și el recunoștea autostrada București—Pitești, la construcția căreia trudise mai mulți ani. Toate cele opt poduri și șaisprezece pasaje-viaduct au fost boltite de inteligența și mina lui. Poate și pentru că podurile constituiau pasiunea lui, deveniseră un fel de etalon pentru orice intimplare de viață, deveniseră însăși viața lui. Avea chiar o vorbă, pe care nu se știa s-o spună cu voce tare : Un arc de cerc poate sugera oricind silueta unui pod, dar un pod nu poate sugera totdeauna silueta curcubeului. Toate podurile care au ieșit din mina tinărului Mihai Margine — căci despre el este vorba in aceste rinduri — sint poduri-curcubeie.

Dar adevărata împlinire a anilor săi tineri, armonioasa completare a înflăcăratului romantism cu un lucid și matur spirit revoluționar s-au petrecut aici, la canal, unde i s-a incredințat răspunderea construirii ecluzei de la Cernavodă. Cam ce inseamnă o ecluză putem înțelege fie și numai memorind cîteva din trăsăturile ei esențiale : patru sute de metri lungime, o sută douăzeci de metri lățime, la o adincime de șaizeci de metri — un hău disciplinat, un altfel de teritoriu al **scylei** și **caryhdei,** unde vasele nu mai sint scurtate de coadă, dimpotrivă, ajutate să urce sau să coboare in siguranță praguri de fluviu și de canal.

Astăzi, ecluza Cernavodă tocmai asta face — cu o exactitate și siguranță pe care i le-a conferit truda de zile, luni, ani a tinărului Mihai Margine. Oglinda apei estompează astăzi eforturile depuse. Pentru niște trecători neavizați, ecluza poate fi confundată cu un pur obiectiv turistic. Rama mișcătoare, a valului păstrează insă, mereu proaspăt, conturul de efort și romantism al celor ce i-au dat identitate și trăinicie.

Două povești de dragoste

Cum spuneam, cei mai mulți romantici se află acum pe noul canal, trudind și visind pentru înfăptuirea incă unei idei-cutezanță a romantismului revoluționar al timpului nostru. Pe unii i-am reintilnit, pe alții i-am cunoscut acum. Și dacă desprind din noua epopee numai aceste două povești de dragoste, cititorul va înțelege de ce am făcut-o.

Intr-un belaz, iată, mă intilnesc cu unul din descendenții eroilor lui Sadoveanu. Il cheamă Vasile Bondar — și este exact din comuna **Borca,** satul **Sabasa.** Iar nevasta, nici mai mult nici mai puțin, din **Farcașa.** Gindul duce, desigur, imediat, la „Baltagul", la acea femeie bărbată căutindu-și soțul dus să cumpere niște oi — și inculat in dor și-n „Miorița". Șoferul de belaz Vasile Bondar știe povestea, dar, uite, aici se ctitorește o altă legendă, generoasă pentru timp și oameni, iar el nu putea să rămină in vechea poveste, de-asta a coborit din munte, cu puterea lui Nechifor Lipan in brațe și voința Vitoriei in cuget : să fie și el părtaș la noua ctitorie de țară și de istorie.

...Și-n vreme ce mașina ne hurducăne, izbindu-ne cu capul de tavan (atit cit să înțelegem că cerul nu e niciodată prea inalt) reflectez la această nouă călătorie pe firul „Baltagului" și la cei ce-ar trebui să vină și s-o insemne pe răbojul fără de moarte al cărții, ca pe o altă nemuritoare poveste de dragoste și de viață.

Cealaltă poveste s-a petrecut la Straja, locul pe unde canalul trece exact prin inima comunei. Cind săpăturile au atins cota zero, o parte din copii n-au mai putut ajunge la școală, pe malul celălalt. Un tinăr constructor a amenajat o sală de clasă in chiar sediul șantierului național, unde urma să predea o fiinără învățătoare, a cărei casă se afla, de asemenea, izolată de restul satului. Brigadierul a cioplit bănci, scaune, a incropit o catedră, o tablă. Treptat a inceput s-o ajute pe tinăra dăscăliță și la confecționarea materialului didactic. Dragostea care s-a infiripat intre cei doi — pe numele lor Constantin Apetrei din Bacău și Elena Ciobanu din Dobrogea — a fost consfințită prin căsătorie și nuntă.

Am divulgat această poveste de dragoste, pentru a arăta că șantierul — acest spațiu de romantism și luciditate, de muncă și creație — este adeseori și un spațiu in care unele destine tinere se intilnesc și se leagă, pentru a nu se mai despărți niciodată.

x x x

...Acum, cind pentru țară și oamenii ei s-au jalonat direcțiile concrete de acțiune revoluționară — expuse prin glasul celui mai autorizat și clarvăzător fiu al poporului : secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — sarcini noi, sporite revin și tinerilor constructori ai patriei. Inălțind țara, se inalță pe ei inșiși, se implinesc ca destin. Pentru că șantierul rămine intotdeauna o școală a romantismului revoluționar, o școală a muncii pentru țară, in care ne-am legitimat, ne legitimăm și ne vom legitima inalta noastră identitate morală de tineri comuniști. Cu toții am trecut, la timpul potrivit, prin această școală ; cu toții am imbrăcat nobila salopetă a muncii patriotice. De aceea, indiferent de virstă, toți purtăm pe brat, ca pe un inalt insemn de generație, de nestinsă tradiție și solidaritate intre generații, ca pe un nobil certificat de indentitate — ecusonul de brigadier.

Ion Andreiță

Revoluția ca luptă cu inerția

Argument

A sociem cuvintele și le folosim adesea după sensul lor istoric, simplificator. S-ar putea să se intimple asta și din pricina comodității noastre, dar și din prea multă uzură morală a lor, prin repetată folosire. Cind Einstein rezuma intr-o formulă ($E = mc^2$) o intreagă teorie, opusă celor știute și bănuite a fi ca imuabile pentru că se verificaseră pină atunci și pentru că fenomenele ce nu se supuneau legilor cunoscute erau considerate ca excepții, se producea o mare, extraordinară revoluție. O revoluție prezentă, fără nimic inconjurată de arsenalul de suprafață al cuvintului sau ideii, adică fără zăngănit de arme, urale, subminări sau schimbări imediate, dar era o revoluție pentru că obliga omenirea să ia seamă la legi ce-i vor modifica gindirea, statutul, viitorul, concepțiile. O revoluție pentru că deschidea uluitoare perspective, pentru că spărgea bariere, pulverizindu-le, arătind că nu există decit imposibilul de moment, că nu există limite umane ci doar comoditatea gindirii unor limite. De fapt, chiar asta inseamnă revoluție, schimbare, transformare radicală, adică lupta cu inerția, cu lunga și dura comoditate a lucrului știut și obișnuit care, desigur, nu te face să pierzi (sau pierzi numai in limitele tolerabilului, planificatului), dar nici nu te lasă să cîștigi. Astfel ințeleasă, și așa trebuie ințeleasă, revoluția este permanentă, nu are un sens determinat istoric pentru că in aspirația omenirii de mai bine, mai drept, mai frumos, comoditatea și inerția, schimbările de suprafață, fără afectarea rădăcinilor, inseamnă piedici ce trebuie trecute.

A o lua mereu de la capăt

Poate pentru că asociem revoluția unei lumi noi și pentru că această lume nouă se arată vizibil mai intii prin schimbările spectaculoase făcindu-ne să o uităm pe cea veche privind, dar și poate pentru că revoluție inseamnă entuziasm și altruism, adică gindurile indreptate către ceilalți și nu, obsesiv, către propria-ți persoană, și poate pentru că ei, șantieriștii, renunță primii la confort, la slujba sigură și călduță din orașe (mari sau mici, oricum o lume cu blocuri, magazine, străzi, cinematografe, librării și alte delicii ale vieții zilnice) am aflat mereu corespondente intre spiritul revoluționar și lumea șantierelor. De obicei i-am aflat cuprinși in trebuirile cotidiene ale muncii lor, mai puțin spectaculoase decit s-ar crede, și cind lucrarea era nu o promisiune pe o planșetă sau un gind frumos purtat de nu știu cite generații (un gind repetat și aminat de indoieli și de acel „nu se poate" inhibant), dar nici o implinire, un obiect, să-i zicem, finit pe care să-l contempli. De aceea, poate, am scăpat din vedere, și chiar și ei se feresc dintr-un omenesc gest al modestiei frumoase să-l expună, momentul in care se hotărăște, momentul in care impotriva sfaturilor celor din jur, impotriva chiar a evidențelor inaintează o cerere de transfer, uneori de demisie, optind pentru șantier, optind, de fapt, pentru o lucrare, cum spun ei. O lucrare pe care o simt și o gindesc ca pe o făptură iubită, acaparindu-le visurile, o lucrare finită, adică indepărtind din gind amănuntele (barăcile, drumurile inexistente, mincarea la cantină, nopțile și zilele de muncă, depărtarea de ai săi etc. etc.), amănunte de care alții se sperie, sau amănunte esențiale pentru alții. Sigur, am auzit spunindu-se de cei dinafara șantierelor, că la mijloc ar fi vorba de un lucru foarte terestru — banii. Se cîștigă pe șantier. Sigur că se cîștigă, dar cîți nu vin pentru cîștigurile astea și dau inapoi, mulțumindu-se cu retribuția mai mică, dar mai sigură și mai comod obținută. Și-apoi, după un prim șantier sau după un al doilea șantier, un om ar putea să se retragă (și sint foarte căutați in orice intreprindere cei care vin de pe șantiere !), dar faptul că revin, că o iau iarăși de la capăt infirmă această prejudecată. Există in ei ceva din orgoliul legendarului Manole de a construi și mai frumos și mai dureros intre-o intrecere cu ei și cu timpul, cu prejudecățile și cu comoditatea stării pe loc.

Fintina cu apă vie

Acum cîțiva ani îl cunoșteam la Hunedoara, la combinat. Inalt și suplu, părînd numai spirit și acțiune. De-o mobilitate extraordinară, nervos numai cind sta. Ilie Fintină era imaginea, dacă vreți clasică, a spiritului muncitoresc in acțiune, a omului care a imprumutat ceva din incandescența oțelului. Cind in urmă cu cîțva timp o intimplare m-a pus in fața unor oameni ce-l cunoșteau, am vrut să-mi verific entuziasmul, altfel adesea ponderat, pentru acest tinăr, oricind un personaj difícil de cuprins in pagina scrisă pentru că poate da impresia de confecționat. Da, a rămas aceiași și creează aceeași senzație tonică in jurul lui, de bucurie a muncii și a vieții. Cu un umor necruțător, un umor care provine, bănuiesc, dintr-o permanentă stare de veghe. Ilie este imaginea opusă gravității și rigidității unui secretar U.T.C. de mare combinat, deci a unui activist cu mari răspunderi. Nu se ascunde și nu se blindează sub scutul lucrurilor sigure exprimabile in vorbe mari și verificate. Starea aceasta, pe care nu o pot avea decit oamenii liberi, se datorește faptului că a vrut și a optat impotriva evidențelor care incercau să-i convingă de dulceața traiului de-acasă pentru siderurgie, pentru meseria de oțelar. El, fiu de oier din Mărginimea Sibiului, a lăsat dealurile și bucolica viață de-acasă (așa se vede păstoritul de departe, nu ?) fiind atras de rumzetul, agitația și smogul Hunedoarei. In deplină conștiință că munca-i grea aici și nu se face cu jumătăți de măsură. Dar, pare a spune prin ceea ce face, nici o muncă nu este grea, plicticoasă sau enervantă, impovărătoare atita vreme cit o iubești și ți-ai ales-o tu insuți. Fie acesta secretul fintinii cu apa vie !

Iubirea de oameni

Un lucru e cert : nimic nu se lasă atins fără iubire, nimic nu este mai presus de iubirea de oameni. Ea, această iubire este primul impuls și in același timp primul pas spre a gindi că lumea nu poate sta pe loc. A iubi oamenii ca primarul din Sirnea care colindă impraștiatele case ale comunei in orice anotimp (cu schiurile, cu calul sau cel mai adesea pe jos), opunindu-se din răsputeri ideii că această străveche așezare românească se lasă copleșită de bătrinețe. A iubi oamenii ca un om cu funcții de răspundere in urmă cu ani, de la Siria care mi-a arătat mai intii și mai intii casele oamenilor care țin ca pe o bogăție de preț — muzica și pictura, mindru de desenele copiilor de la școală și mindru de intilnirile oamenilor la cercul de pictură și la seratele muzicale. A iubi oameni ca invățătorul Foiea care străbate zilnic kilometri pe jos pentru a invăța niște pui de oameni misterioasele chei ale descifrării lumii. A iubi oameni atit de mult incit să-i lași să-și vadă de rosturile lor și tu să construiești combinate, căi de navigație sau orașe intregi. A iubi oameni atit de mult incit să stai nopți de-a rindul intr-o intreprindere incercind să afli cum le-ai putea ușura munca.

Fără această iubire de oameni nu există revoluție, adică nu există acea luptă impotriva comodității și inerției. Impotriva ideii că nimic nu mai e de făcut. Sigur, a realiza o inovație, a muncii in condiții deosebite, a face o descoperire nu inseamnă revoluție, dar toate acestea la un loc revoluționează lumea, gindirea, viața noastră. De aceea, revoluția nu are cum să incetezе. Este altfel gindită, dar ea este mereu prezentă și va fi atita vreme cit oamenii vor exista și-și vor face visuri și vor avea dorința frumuseții.

Constantin Stan

Urmare din pag. 1

Un răspuns românesc

tru totdeauna, sensul răspunsului românesc nu e, așadar, o expresie a definitivului, el este, așa cum intelegem din Raport, sensul cunoașterii științifice a actualității, o contribuție la perfectibilitatea lumii : „Schimbările care au loc in societatea noastră și pe plan mondial fac necesar să desfășurăm o tot mai intensă activitate educativă, ideologică pentru studierea și intelegerea fenomenelor economico-sociale, a acțiunii legilor dialecticii in dezvoltarea societății omenești, pentru a da un răspuns științific problemelor ridicate de viață, de evoluția umană" — spunea, cu deplin temei, in Raportul prezentat la Congres, tovarășul Nicolae Ceaușescu. In esența acestui proces stă, se vede bine, noțiunea politologică de „schimbare", semnificația cea mai vizibilă a mișcării lumii vii, expresia legităților obiective ale lumii. Fără simțămintul că universul uman și material, că lumea in intregimea ei se află intr-o perpetuă mișcare nu poate reieși, dintr-un examen oricit de aplicat și de coherent, o soluție valabilă și cu durabilitate in timp. Acest spirit al adevărului, această trăsătură de intelegere a viului și de anticipare a fenomenalității, sint puse acum in mod hotărit drept fundament al răspunsului românesc. Insă e un răspuns de mai multe ori specific, care nu e „românesc" numai fiindcă trebuie conceput aici ci și din motivul potrivirii admirabile la o indelungată tradiție de gindire românească. A cunoaște lumea de azi este, in accepțiunea acestor istorice documente, a porni de la rădăcina tuturor lucrurilor, adică de la om. Nimic nu se poate infăptui in cunoașterea și revoluționarea realității fără apelul la sensul umanului, fără acea necesitate, care este esențială intr-un moment cum este acesta, de „formare a omului nou". „Om nou" insemnează, cel puțin in cultura românească, un prototip moral și intelectual care stă, am impresia, in chiar ființa istorică a acestui popor. A face din simțul echilibrului, din instinctul natural al justiției și din filosofia naturii universale temeiuri pentru acest model uman, „nou", este a valorifica și ceea ce istoria românească a confirmat că are drept conținut omul care a creat-o. A forma „omul nou" nu este a edifica o tipologie abstractă ci un compus viu, reieșit din experiența generațiilor precedente, o ființă ginditoare care a mers intotdeauna in sensul marilor colectivități, al poporului pe care il ilustrează. A face artă și a răspunde cu arta lui intrebărilor universului este a aduce, in tabloul culturilor universale, adincimile poporului român : „Așa cum am precizat incă la intilnirea din 1965 cu creatorii din toate domeniile literaturii și artei — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — sursa de inspirație a tuturor operelor, eroii romanelor, ai intregii creații trebuie să fie oamenii muncii. Sursa de inspirație să fie izvorul viu al muncii, al vieții poporului nostru, nu ulcioarele, chiar aurite, care pot deforma realitățile. A sorbi apa nu din ulcioare, ci din izvoarele limpezi, dătătoare de viață, constituie — și va constitui intotdeauna — singura sursă adevărată de inspirație pentru toți creatorii patriei noastre, care doresc să scrie pentru popor, să trăiască impreună cu poporul".

Tot ce este gindire, și nu doar creație, trebuie, prin urmare, să exprime suma intelectuală a experienței specifice. Numai prin specific și prin adincirea intelegerii acestei condiții particulare, răspunsul românesc poate fi, in lumea contemporană, operativ și fidel intrebărilor universale. „In același timp — se menționează in Raport — pornind de la schimbările care au loc in societatea noastră, ca urmare a creșterii forțelor de producție in noua etapă de dezvoltare a patriei, precum și de schimbările produse in viața internațională, se impune — așa cum am menționat — să intensificăm activitatea ideologică de cercetare legată de problemele perfecționării continue a societății noastre, de intelegerea perspectivelor dezvoltării omenirii. Trebuie acționat pentru o cit mai bună intelegere a legilor generale ale dezvoltării in vederea aplicării conștiente a acestora la condițiile concrete ale societății noastre. Trebuie să avem permanent in vedere că generalul se realizează intotdeauna in condiții concrete și se afirmă in forme particulare, deosebite de la o țară la alta — așa cum suma experiențelor sociale particulare se exprimă in legile generale obiective ale dezvoltării societății omenești". A participa, prin urmare, la o elaborație colectivă, cu propria idee despre lume și despre om, este in dialectica generalului și particularului cea mai de seamă inițiativă românească, pornind și din observația că o societate umană nu poate, dacă voiește să inainteze, să rămină la datele unei condiții izolate. Propriu experienței românești este sentimentul dialogului, insă al unui dialog care face din „spiritul revoluționar" o metodă. A cunoaște ceea ce se intreprinde in alte părți nu inseamnă a lăsa deoparte spiritul critic, nu presupune eliminarea principiilor politice și ideologice : un „dialog" care să consiste numai din contact unilateral nu ar fi, intr-adevăr, dialog. „In același timp — se subliniază in Raport — nu trebuie uitat că din afară continuă incă să pătrundă tot felul de influențe străine concepției noastre revoluționare despre lume și viață". A combate, cum a indemnat, pe bună dreptate, tovarășul Nicolae Ceaușescu, aceste concepții e o probă a maturității unei societăți care nu trebuie să rămină numai in planul cunoașterii de fenomene ci, printr-o atitudine demnă și ofensivă, să dea atunci cind este de trebuință și o replică științifică : „De aceea — se precizează in Raport — trebuie să luăm poziție hotărită și să respingem cu hotărire toate incercările făcute de către unele cercuri reacționare, imperialiste, de a denigra mărețele realizări ale poporului nostru, politica națională justă a partidului și statului nostru muncitoresc-revoluționar". De aci își extrage tăria demnitatea unui popor, de aci poate să inainteze in cadrele ei istorice o cultură liberă și independentă cum este cultura românească.

Sint, desigur, in Raportul prezentat la Congres nenumărate elemente care, prin aplicație, au, pentru viața culturii naționale, o funcțiune cu adevărat istorică. A răspunde intrebărilor lumii de azi, in spiritul adevărului vieții românești, este, mi se pare, una dintre cele mai tulburătoare idei.

starea de muncă, starea de creaţie a tinereţii noastre

Tovarășul Nicolae Ceaușescu în mijlocul brigadierilor – tablou de Nicolae Groza

ANINA — o filă vie din istoria construcţiei socialiste

Istoria nouă a Munților Aninei a început în urmă cu cinci ani, atunci cînd o culme întreagă a fost dislocată pentru a face loc uriașei zidiri care este Termocentrala de șisturi bituminoase, o premieră mondială. Acum, cînd construcția este în picioare, mai înaltă decît muntele al cărui loc l-a luat, acum cînd primul cazan funcționează angrenat în rețeaua națională, putem rosti cu nereprimată emoție : Victorie ! O victorie care consfințește încă o dată puterea romantismului revoluționar, rostul mersului pe căi nebătătorite, sensul încrederii în puterile proprii, în dăruire și pasiune ca principale surse de energie umană. Iar cei care înscriu — cu o parte din însăși existența lor — rînd pe rînd, filele biografiei acestui colos energetic, sînt oamenii. Acei oameni despre al căror eroism poți vorbi pe un ton firesc numai aflîndu-te printre ei și poate nici atunci, căci marea lor modestie impune acel ton reținut, acea admirație mută cu care contemplăm de fiecare dată operele capitale ale umanității.

Scurtă biografie

Ce se putea spune acum șase ani despre Munții Anine ? Că sînt acoperiți de păduri feerice de fag, carpen, brad și liliac. Că la Anina există o mină veche (din care se extrage antracit de foarte bună calitate) și o exploatare forestieră și mai veche. Că oamenii cresc vite și oi, fac agricultură sau sînt mineri, sau oțelari din Reșița. Nici nu-și bănuiau, acum șase ani, vocația de energeticieni. Nimeni n-ar fi crezut că șisturile din Tîlva Zinei pot fi o bogăție de importanță națională. Secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost acela care, cu nedezmințita-i clarviziune a atras atenția asupra posibilităților de valorificare a zăcămintelor de cărbune inferior în efortul de a ne cîștiga atît de necesara independență energetică. Și, cum nimic nu se realizează fără sacrificii, culmea Crivinei a fost desființată de buldozere făcîndu-se loc viitoarei termocentrale care trebuia să fie ridicată aici, în imediata apropiere a filoanelor de șist bituminos. De atunci au trecut cinci ani. Coșul de fum înalt de peste 200 m se vede de departe țîșnind alb, ca un adevărat simbol al aspirației spre înalt, al vrerii de mai bine. Alături, clădirea termocentralei, impunătoare ca un transatlantic. Împreună cu inginerii Corina Firuță și Radu Munteanu, urcăm treptele abrupte cale de 92 de metri. La capătul lor...

„...Acoperișul"

De sus, fierberea specifică șantierului își dezvăluie și mai clar mișcarea ordonată, respirația egală a muncii colective. În timp ce ne tragem sufletul după urcuș, inginerul Radu Munteanu explică „De aici se începe montarea cazanului. Întîi se ridică cei patru piloni de susținere pe care se sprijină acoperișul. E o lucrare foarte grea aceasta, trebuie să ai adevărate virtuți de acrobat ca să poți suda atîrnat în centură la cota cea mai de sus. Este un domeniu unde excelează băieții de la sudură. Îi puteți vedea cît sînt de tineri, de curajoși și de agili, atîturi, la cazanul 2, care a fost și el gata în cinstea celui de al XIII-lea Congres al partidului. „Nu numai că i-am văzut, dar i-am și cunoscut pe cîțiva din ei. Dumitru Turbatu are 23 de ani dar pare încă un adolescent. E din Caracal. A venit pe șantier cînd avea abia 19 ani. Apoi a fost în armată. Cînd a terminat cu milităria s-a întors pe șantier. „Voi rămîne aici pînă la încheierea lucrărilor. Aveți dreptate, e greu, dar tocmai de aceea îmi place. Oamenii la greu își arată fața lor cea mai frumoasă. Apoi, m-am și atașat de colegii mei de muncă și de maistrul ăsta al meu, Octavian Odină, un om cum rar întîlnești, de la care am învățat eu și meserie și viață". Marin Ignea, Ilie Buflea, Constantin Androne și alții, și alții, sînt și ei tineri sudori care și-au pecetluit însemnul de maturitate profesională pe cele mai înalte cote ale construcției.

„...Și după ce am fixat acoperișul — își continuă inginerul Munteanu explicațiile — urmează instalarea cazanului pe care noi îl numim"...

„Mireasa"...

...este numele de alint al generatorului cîntărind împreună cu dispozitivul de fixare 273 de tone ! Este cel mai mare tip de generator (300 megawați / oră) care se construiește în țara noastră. Colosul este vopsit în roz ! Aducerea lui la termocentrală a însemnat mai întîi construirea unei șosele naționale de la Oravița pînă la Marila. Chiar în aceste condiții, „Mireasa" a urcat serpentinele cu o viteză de 4 km pe oră. De altfel, călătoria generatorului (în cea mai mare parte cu șlepul, pe Dunăre) este subiectul unui documentar (tare iubit de șantieriștii de la Anina), semnat de Mirel Iliești și numit — cum altfel ? — decît „Mireasa". Cu toate acestea, nu s-ar putea spune că tînărul inginer Szanto Zoltán e cîne știe cît intimidat de alura impozantă a Goliemului roz pe care îl vede toată ziua de la fereastra-ecran a dispeceratului. Aici, în sala amintind tablourile de comandă ale unei nave intergalactice, am văzut cea mai mare concentrare de tinerețe. „Am mult de lucru cu copiii ăștia, — recunoaște inginerul Szánto (absolvent din 81 dar avînd deja la activ experiența șantierului de la Mîntia) — vin aici direct din școli, din Moldova, din Oltenia, din Ardeal. Abia învață cum se comandă instalația și gata, pleacă în armată. Vin alții. Tot din liceu. Și iar, da capo... Dar sînt băieți buni, învață repede". Îi privesc pe băietanii în trening, cu cipilici pe cap, deloc stingheri printre aparatele sofisticate, deși mi-ar fi mai ușor să mi-i imaginez jucîndu-se.

La ieșirea din sala cazanului, vine spre noi ing. Florin Kessler directorul Antreprizei „Energomontaj"-Banat: „Și chiar ați fost pînă la ultima cotă? Păi dacă ați fost nu cred că mai e nevoie să vă explic eu ce a însemnat ridicarea acestei termocentrale, cîtă trudă și cît suflet stau zidite în betoanele care susțin tot ce vi se înalță acum în fața privirii." Este adevărat, ajunge (sau trebuie!) să vezi cu proprii ochi pentru a înțelege cît de sărace sînt cuvintele atunci cînd vrei să exprimi momentul acela cînd omul trece dincolo de sine, dăruindu-se fără nici o rezervă pentru binele celorlalți.

„Minunata lecție de romantism revoluționar"

Mai mult de jumătate din numărul celor ce construiesc noua termocentrală sînt brigadieri ai Șantierului Național al Tineretului Anina. Mulți dintre ei au prins atîta drag de viața aspră a șantierului încît s-au încadrat la constructor sau la montaj după încheierea celor doi ani de o detașare. Așa cum aveam să aflu de la secretarul de partid al șantierului, Ion Steranco, acești tineri au devenit oameni de bază la locurile lor de muncă, meseriași în a căror competență și seriozitate se poate avea deplină încredere. Iată doar o mică parte dintre aceștia: Filaret Humureanu, Vasile Sarghe, Doru Iacob, Ion Suta, Ion Costache, Teodor Butaru, Alexandru Haller, Dorin Popescu. Aceștia și alții, prin faptele lor, stau mărturie că Șantierul tineretului este o adevărată pepinieră în care se educă oameni, în care se formează caractere ferme, conștiințe pentru care munca este o necesitate vitală, o îndatorire patriotică. Cînd privești de sus, de pe platforma termocentralei, poți cuprinde cu ochii întreaga tăbără a uteciștilor. În cîteva minute, pe scurtătura abruptă, poți ajunge la sediul comandamentului. Aici, Alexandru Nevezi, comandantul Șantierului Național al Tineretului îți va strînge bărbătește mîna în semn de bun venit, apoi îți va răspunde că treaba merge bine, cum altfel s-ar putea?

„Fiecare tînăr știe exact de ce se află aici"

...este cheia bunului mers al lucrurilor, pe care o aflu de la comandant. Mai departe, spune: „Aici numai ceea ce faci contează iar dacă încerci să transpui în cuvinte tot ce se întîmplă pe acest șantier, dai senzația că-rostești lozinci, locuri comune. Vedeți, tocmai asta e: că noi încercăm să coborîm lozincile de pe pereți, dîndu-le viață prin faptele noastre, prin viețile noastre. Și asta nu se întîmplă ușor. Trebuie să pui suflet la mijloc, price-pere, dragoste, încredere în tine și în ceilalți. Aceasta e lecția cea mai importantă care se învață la noi, dar și pe celelalte șantiere ale tineretului". Oricînd ai sosi pe un asemenea șantier impresia este aceeași : se trage din greu, efortul pentru autodepășire fiind aici o îndeletnicire cotidiană. La panoul celor mai buni dintre cei buni, chipurile surizătoare ale uteciștilor Gheorghe Flonta, Ilie Șurubaru, Gheorghe Stan, Toader Turcu, Dumitru Turbatu, Constantin Șerbănescu, Gheorghe și Mihai Chihaia. După terminarea zilei de muncă, i-am cunoscut pe cîțiva dintre aceștia. Își purtau cu mîndrie salopetele de lucru, și, chiar dacă nu păreau scoși atunci din cutie, frumusețea triumfătoare a tinereții lor trăite în toată plinătatea ei, strălucea parcă mai puternic, mai reconfortant.

„Lupta cu natura te face să te simți mai puternic"

Așa explică frații Mihai și Gheorghe Chihaia faptul că se află la a doua detașare pe șantier și, mai mult decît atît, intenția lor de a rămîne aici pînă la terminarea lucrărilor. În cinstea Congresului au raportat și ei o reușită de prestigiu : terminarea înainte de termen a estacadelor pentru conducta ce va aduce păcura cale de 8 km de la gara Anina la termocentrală. „Munca asta a noastră — povestește Mihai, cel mai mare dintre frați — nu e deloc o joacă de copii. Am înfruntat frigul și zăpada, vîntul și ploaia, am muncit izolați de ceilalți (conducta va trece prin pădure) dar n-am zis niciodată că e greu sau că nu se poate, nu ne-a trecut prin cap nici o clipă să ne dăm bătuți și asta ne-a făcut să ne simțim mai bărbați, mai maturi. Munca pe șantier ne-a atras dintotdeauna. Acasă la noi, la Botoșani, cînd se făcea duminică, mergeam cu prietenii să vedem un șantier, să vedem cum e locul acela unde omul trăiește atîtea experiențe". În ziua cînd i-am cunoscut, mezinul Gheorghe împlinea 26 de ani. L-am întrebat ce înseamnă ziua lui de naștere aici, pe șantier, ce simte el într-o asemenea zi. „Ceea ce simt eu astăzi și în toate zilele, simte oricare tînăr de pe șantier. Mă bucur că sînt de folos aici, îmi iubesc munca, oricît de grea ar fi și mi-e dor de casă. Și mă mai bucur dinainte fiindcă nu se poate să nu primesc azi o veste de la prietena mea, Maria. Apoi, duminică, fiindcă avem mai mult timp, o vom sărbători împreună cu Mihai care a împlinit și el 28 de ani acum cîteva zile. Ne adunam acasă, (adică aici, acasă, la șantier) cu cîțiva prieteni, ascultăm o muzică, bem un pahar de bere, jucăm un remi sau un șah și povestim ce mai e nou pe la fiecare pe-acasă". Frații Chihaia vin dintr-o familie cu 7 copii. Cînd au plecat pe șantier, tatăl lor le-a spus : „Plecați, n-am nimic împotrivă, dar vedeți ce faceți pe-acolo, să nu ne faceți cumva de rîs!" Îi transmitem și pe această cale că poate fi liniștit, are niște băieți minunați iar educația bună pe care au primit-o acasă, se rotunjește aici la școala muncii și a dăruirii pe care, se pare, o vor absolvi „magna cum laudae".

„Dacă vreți să mă îmbolnăvesc, nu-mi dați de lucru"

Este răspunsul lui Constantin Șerbănescu la mirarea noastră în fața puterii lui de muncă de-a dreptul uluitoare ; este unul din cei mai buni electricieni ai șantierului, urmează cursurile școlii de maiștri, se pregătește pentru admiterea la facultate și este secretar cu probleme educative la organizația U.T.C. nr. 4. Răspunsul lui are și o completare lămuritoare : „Nu sînt eu singurul care învață aici. Alți 13 brigadieri urmează cursurile serale la liceele din Anina și Oravița iar 7 sînt elevi la școala de maiștri din cadrul șantierului. N-aș fi sincer dacă v-aș spune că munca noastră nu e obositoare dar tocmai de aceea, activitatea spirituală vine ca o „schimbare de ton", ca o adevărată „odihnă". Constantin Șerbănescu este bucureștean „cu buletin", și vine de la Electrotehnica. A renunțat la locul mai confortabil din Capitală tocmai pentru că se simțea în stare de mai mult. Ziua venirii pe șantier o ține minte cu sfințenie : 6 octombrie 1983. De atunci pînă astăzi, a parcurs o perioadă a marilor confirmări, timp în care și-a cîntărit și evaluat la adevărata lor valoare puterea de muncă, măiestria profesională, capacitatea de a fi util pe măsura puterii și voinței sale. Nu ne îndoim că tînărul cu un asemenea caracter va învinge toate piedicile și va reuși să împlinească tot ce și-a propus. Este un adevăr dialectic, traiectoria de pînă acum a vieții sale îl demonstrează îndubitabil. Și, faptul cel mai îmbucurător este că, așa cum o spune chiar el, Constantin Șerbănescu nu este singurul care a învățat aici să se depășească pe sine. Legea aspră și frumoasă a șantierului spune că poți să reziști aici numai muncind azi mai bine decît ieri și mîine mai bine decît azi, numai întrecîndu-i pe ceilalți și întrecîndu-te pe tine într-o bărbăție și tenacitate. Aici, în focul continuu al luptei pentru a dărui semenilor tăi încă o treaptă solidă pe care să poată urca în lumină, nu e loc pentru jumătăți de măsură, pentru mediocritate și „lasă-mă să te las". Aici „totul sau nimic" și, „unul pentru toți și toți pentru unul" nu mai sînt simple lozinci ci o stare de spirit pe care primul bărbat al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a numit-o atît de inspirat : romantismul revoluționar. De la acești tineri romantici și revoluționari avem de învățat cu toții o lecție pe care ei înșiși, la rîndul lor, au învățat-o în nenumărate clipe cînd greul a fost mai puțin greu, îmblînzit de sentimentul fierbinte al dragostei de patrie. Să ne asumăm această lecție și să le mulțumim pentru ea.

Gabriela Hurezean

Zece cîntece la alegerea Fiului iubit

I.

Așa e după vremi orînduit
prin vrerea obștii noastre milenare :
la înălțarea Fiului iubit
se iese-n prag cu pîine și cu sare

În datina aceasta am trăit
de cînd ne știm la Dunăre și Mare
înflăcărați latini din Răsărit
ce știu să pună preț pe-a sărbătoare

Răsune muzici, împletiți cununi
drapele Tricolore să răsară
și dați onor în salve mari de tun

E timp de glorii astăzi pentru țară
cînd Fiul națiunii cel mai bun
a fost ales în fruntea noastră iară !...

II.

Alegem un om și o inimă vie
el este al nostru viteaz avanpost
iar omul acesta ne cheamă a scrie
istoria țării, așa cum a fost

Vom spune ce patimi brăzdară trecutul
vom spune ce greu ne-a mai fost
pe pămînt
și astăzi, prin somn, ne mai doare tributul
pe care l-a dat neamul nostru cel sfînt

Eroic ne-am smuls biruințele toate
și nu ne-a căzut nici o mană de sus
nici pace sub soare, și nici libertate

Cumplitele jertfe demult au apus
dar omul din frunte ne face dreptate
și-n veci vom avea adevăruri de spus

III.

Istoria e cartea cea dintîi
a unei țări ce vrea să dăinuiască
noi am avut Carpații căpătîi
și Dunărea, și Limba strămoșească

Și de la primul dac ce s-a ivit
în zarea începutului de țară
o lance și un arc au strălucit
zăgăzuind năvala dinafară

Așa ne-am scris istoria străbună
pe-un riu de lacrimi, sînge și sudori
și nimănui nu i-am rămas datori

Iar patria prin veac o incunună
tribuni încinși cu zale de furtună
martirizați pe-un rug în Trei culori

IV.

Ei și-au lăsat și mama, și iubita
și tot ce-aveau mai scump pe-acest
pămînt
frumos și tragic și-au urmat ursita
făcînd cu țara veșnic legămînt

La rădăcina holdelor de grîne
în purpură de maci și în izvor
în rostul nou al patriei române
ei au topit întreagă viața lor

Iar de-au avut un nume și-un destin
sau au căzut ca frunzele-n cărare
la fel de trainic țara o susțin

Sînt împăcați, nimic nu îi mai doare
ei n-au murit, sînt numai duși puțin
dar se întorc pe cai albiți de sare !...

V.

A nins, și ne gîndim la ere stinse
a nins, și ne gîndim la viitor
și niciodată parcă nu mai ninse
atît de timpuriu și arbitor

Zăpezile au văluri de mireasă
arginturi vechi la tîmple le sclipesc
miroase-a grîu în fiecare casă
și brazii în statui încremenesc

Închisă în armura ei bogată
această iarnă-i singura armată
primită cu urale la hotar
Auguri și semne bune ne arată
de pace și belșug în țara toată
și porumbei din coifiul ei apar !

VI.

Sînt patruzeci de ani de viață nouă
precum luceferi izvorînd curați
acest răstimp, de-l facem pe din două
răsare Primăvara în Carpați

Căci de aproape douăzeci de ani
mai viu se-aprinde soarele în steme
sîntem mai liberi și mai suverani
partid și țară străbătînd prin vreme

Avem în frunte un bărbat de seamă
e Ceaușescu – vajnic patriot
pe care națiunea îl aclamă

Priviți în jur și veți pricepe tot
de ce-l iubește România-mamă
și-l realege printr-un singur vot !

VII.

Pe-aici era cîndva un cîmp uscat
și-o mahala aproape levantină
un fel de tîrg, sau mai degrabă sat
tînjea bolnav să iasă la lumină
Arșițe mari și viscole urlînd
cohorte de familii ruinate
împărăție de noroi flămînd
și de otrăvi prin circiumi afumate

Și a venit întîi un vînt ușor
apoi furtuna purificatoare
smulgînd din rădăcini acest decor

E un tumult de iarbă și de soare
de stampe noi, pulsînd primenitor
pe harta României viitoare

VIII.

Ne întrebăm : de unde am pornit ?
și ce ne mai rezervă viitorul ?
răspunsul bun ni-l dă necontenit
acela ce ne e Conducătorul

El a prefigurat din temelii
renașterea acestei țări în lume
ca demiurg al noii Românii
el tuturor ne-a dat un nou renume

Își pune semnătura glorios
pe însăși geografia milenară
pe care azi o schimbă cu folos

E ctitor drept și-apărător de țară
viteaz, și înțelept, și luminos
așa precum străbunii îl visară !

IX.

Acesta-i Ceaușescu – Erou pe timp de Pace
izvor al demnității și meșter făurar
el interesul țării îl pune-n tot ce face
și-n noile construcții, și-n veghea la hotar

Îi datorăm atîtea : Canalul și Metroul
și Transfăgărășanul, și case ca-n povești
platforme, irigații și încă foarte nou
proiect de Centru Civic în vechii
București

El este fondatorul doctrinei militare
prin care națiunea îi este țării scut
partid-popor-armată fac zid de apărare

Și tot prin el pe plaiul acesta s-a născut
Cîntarea României – un imn de sărbătoare
ingemănînd tot neamul într-un etern
sărut

X.

Jurăm pe pluguri și pe arme, jurăm pe pîine
și pe stemă
jurăm pe-ntreaga noastră viață,
pe austeritatea ei
că vom sluji destinul țării și libertatea ei
supremă
că-n piept de-a pururi ne va bate o inimă
de pui de lei !

Jurăm să fim la înălțimea Conducătorului
de țară
jurăm să împlinim întocmai Programul
marelui Congres
români, maghiari, germani : o jerbă
cu înflorire seculară
rostindu-și azi voința sacră de Fericire
și Progres !

Sus inima, iubită țară aflată-n strai
de sărbătoare !
sus inima, într-o unire, români din cele
patru zări !
e timp de glorie și slavă cum n-am trăit
nicicînd sub soare

Tunați din vîrfuri carpatine și pînă-n
largul vastei Mări :
Trăiască România noastră în veci de veci
nemuritoare !
Trăiască Ceaușescu – fruntea și gloria
acestei țări

Corneliu Vadim Tudor

Patria

De mi-aș pierde vederea, tu
m-ai lua de mînă
mi-ai da din luminile tale
din riuri
din boabe
din munții de diamant...

fiarele m-ar cunoaște
și nu m-ar rupe
albinele mi-ar pune miere
în spin...

De mi-aș pierde puterea
de-a merge-n picioare, tu
m-ai purta ca vîntul
pe spinarea pămîntului
peste năframe de sori
peste rouă și colb

roadele ar veni
pe picioare de frunze
spălîndu-mi fața
ca o ploaie strecurată...

De mi-aș pierde glasul, tu
mi-ai ghici gîndurile
mi-ai tuna șoaptele
prin poli de zăpezi
prin tunele de piatră rară
înmulțindu-le
din copac în copac
scăpărîndu-le în mușchiul verde
foc pentru
întîrziați călători...

De mi-aș pierde de mine
vreodată, tu
m-ai găsi
de oricît de adînc
sau departe
m-ai întoarce
în miezul meu sacru
în coaja mea rară
în picătura de sînge
din care am țîșnit...

Victoria Milescu

Cu gîndul fierbinte din Congres

Dinlăuntru-i răsar stelele vorbirii tale
Nedespărțită de sîngele meu
Care agită un steag de culoarea luminii
Ce arde în verbul muncii și-n dragoste de țară
Tu, suflet al măreției, tu adiere prin falduri
Albastre și roșii – strigă-mă
Cu gîndul fierbinte din Congres și dă-mi
pacea

Clipei nemuritoare,
Vorbește-mi de eternitate ca de-o petală de
trandafir
Ca de zefirul cel proaspăt de pe masa istoriei
Din pieptul eroului, de pe tîmpla marelui
bărbat
Care se confundă cu țara și poartă un nume
drag :
NICOLAE CEAUȘESCU.

Marea sărbătoare

Iată verbele tale unduind în falduri
Roșii, galbene și-albastre pe umerii-ți cît cerul
În marea sărbătoare prin care treci cu sufletul
Cu dragostea și pacea
Prin care noi înșine trecem știindu-ne prin
veac
Inseparabili de vatra ta fierbinte
Și nemuritoare
Iată stelele tale, Patrie, cum ning lumini
albastre
Galbene și roșii în falduri de oțel și piine
Cu imnul și cu torța ingemănîndu-ne de-a
pururi
Și iată-ne pe drumul de purpură și rouă
Ce duce ireversibil spre Comunism.

Ion Vergu Dumitrescu

Intr-un moment politic de cea mai mare însemnătate pentru poporul român, cum este Congresul al XIII-lea al P.C.R., o recapitulare a marilor creații apărute în literatură în epoca noastră, pe care o denumim cu deplin temei EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU, capătă atît dimensiunile politice ale unui act intelectual patriotic, cît și acelea ale unei probe de creație, o dovadă a vitalității creatoare a poporului român. In continuarea examenelor pe care revista noastră le-a înfăptuit, în numerele ei recente, publicăm acum cîteva eseuri dedicate unor cărți apărute în ultimii ani, aparținătoare de scriitori din toate generațiile ; acest dialog între diferite vîrste ale creației, care este și un dialog al valorii, dovedește încă o dată că literatura română contemporană are o forță de impact social și istoric la dimensiuni pe care niciodată istoria acestei literaturi nu le-a cunoscut. Sensul politic, angajat, patriotic, sentimentul că aparținem unei literaturi străvechi, adînc specifice și al cărei viitor se conturează încă de pe acum, în conformitate cu un spirit al continuității care îi este propriu, reies din astfel de creații care se ridică la proporțiile operei durabile.

REPERE LITERARE CONTEMPORANE

Patria ca monument liric

Poezia lui Ioan Alexandru este, la început, în esență, poezie extrasă din filozofia rurală, solid fundamentată pe principii consolidate și verificate în timp. Faptul nu trebuie înțeles ca o suprapunere a poeziei sale peste anumite principii empirice ale filozofiei rurale, ci ca o elevată expresie a atitudinii poetice pornind de la principiile acestei filozofii. Ioan Alexandru s-a format, însă, și la izvoarele filozofiei și culturii universale, aplecîndu-se cu pătrundere și pasiune spre cea elenă ori germană, spre opera lui Pindar, Roman Melodul ori Hölderlin, dar mereu întorcîndu-se cu îndoite bucurii la Eminescu. Elogiul adus de un admirabil poet al timpului nostru Poetului, a cărui valoare veghează ca simbol peste toate timpurile, este expresia unei adînci înțelegeri a Poeziei și a rostului Poetului : „De mult am vrut să-ți scriu să te întreb / Dar socoteam că dintr-o altă ceară / M-au făurit pe dealul transilvan / Și altul mi-este fratele de țară. //...// Eu vin dintre acești țărani / Păstor diac să dau adînc de știre / Că universu-ntreg a înflorit / Și toate sînt lumină și iubire. //...// De mult am vrut prin tine să vestesc / Mihai, Moldova că mai vine / Încă un plîns încet în univers / Din stranele-ardelene lîngă tine". **(Către Eminescu).**

Lucrarea poetului are profunde rezonanțe patriotice, fiind făcută pentru Patrie și oamenii ei, cuvîntul lui ducînd peste vremurile viitoare specificul unui **topos**, al Patriei unde poetul își rostuiește lucrarea sa poetică. Creația lui Ioan Alexandru este o expresie a Patriei cu tot ce datorăm înaintașilor, a căror cîntare trebuie mereu reamintită, cu tot ce e demn în prezent. După vorba poetului ..nu poți fi poet dacă nu ai o patrie, nu lucrezi în vederea luminării și desăvîrșirii unei patrii". În acest sens al elogierii Patriei se cuvin observate și **Imnele,** poezii, de altfel, mult discutate. Pentru Ioan Alexandru „poezia este foc rece, ardoare și rigoare, inimă fierbinte fulgerată de logos, de rațiune, bucurie în veac, înțelepciune și cutezanță, încredere și nădăjduire, dar mai presus dragoste curată față de cei ce vor veni, dragoste fără margini față de cei ce sînt aici, acum în această patrie. Poezia adevărată înseamnă dragoste de țară, descoperirea frumuseții acestui popor și acestei mari tradiții române". Asemeni lui Lucian Blaga, autorul **Imnelor bucuriei** se întîlnește cu marea poezie direct la izvoarele ei universale, adică în asocierea filozofiei populare unei culturi largi și profunde. Pînă la **Vămile Pustiei** poezia lui Ioan Alexandru exprima teama față de valorile expresive ale cuvîntului, nu neapărat în sensul de neîncredere în capacitatea de comunicare totală a cuvîntului, dar în acela de îndoială față de cuvînt. Cu **Vămile Pustiei,** Ioan Alexandru trece la o privire detașată a realității poetice, de la imaginismul delirant la solemnitatea verbală, continuată în **Imne**, rezultat al unei ultime detașări de obiectul poetic imediat. **Pustia,** ca spațiu poetic distinct, este reluată în **Imnele bucuriei,** dovedind intenția unei cosmogonii proprii. Atitudinea imnică este, deci, de mai demult observabilă, dar devine dominantă în volumele de **Imne.** Tonul sacerdotal, arhaizat este în consens cu o atmosferă serafică, hieratic-oraculară. În fond. **Imnele** sînt elogieri ale unor lucruri, sau mai bine-zis, o „agrăire a firii lucrurilor" prin care se numește și se revelează spre oameni esențele ce formează toposul. Apropierea de firea lucrurilor este o apropiere de tiparele existențiale ori mume, de esențele mereu dăinuitoare în Patrie. Poetul ar fi un nou creator, lucrurile sînt cunoscute pentru că poetul le-a numit prin logos spre cunoașterea tuturor. Într-un imn — **Întoarcerea poetului** — se rostește în profunde rezonanțe demiurgice : „Eu sînt schitul și Pustia. Eu sînt / Și clopotul pustiu. Și cine îi aude graiul / Rămîne greu, rămîne viu". Rămîne dramatică această luptă de a atinge starea de înțelegere a genezelor, de desprindere din haos spre cosmos, de înțelegere a tainelor lumii de către un spirit mereu însetat de pătrunderea tainelor cunoașterii. Această forță a **graiului** poate să se rostească în **Imne** adresat tuturor lucrurilor fundamentale dintr-un topos specific, cel al Patriei. Prin regresiune se imaginează un alt eden eminescian, tărîm al vechii Dacii ca în **Întoarcerea poetului. Imnul Carpaților** este o poezie a inițierii fiului de către tată, în taina munților, ca simbol al statorniciilor depline și al vieții observată în permanentă devenire. „Nunțile țin de cimitire / Și cimitirele de cununi" simbolizează aceeași proiecție a începutului și sfîrșitului, a vieții și a morții, a punctului primordial de întemeiere pe care lirica lui Ioan Alexandru o cuprinde în permanență, printr-o tulburătoare meditație. Pe ceea ce a observat în sat, în viața țăranilor, se clădesc temeinic lucrurile dobîndite prin studiu. O evocare a țăranilor, prin legătura acestora cu natura, tradiția și lucrurile înconjurătoare este mai rară în felul cum o realizează Ioan Alexandru.

Evocările istorice din **Imne** se realizează potrivit credinței poetului că Istoria intră ca o componentă fundamentală a Patriei. În eseul **Istoria ca patrie** — din volumul **Iubirea de patrie** — Ioan Alexandru explică relația. Evocarea patriei rămîne mereu legată de istorie. Totul este subordonat Patriei — o patrie refăcută și prin valorile perene ale spiritualității naționale, ale istoriei. În **Imne** nu trebuie să căutăm mereu **suișuri,** mereu capodopere, dar nici să suspectăm poetul de regresiune valorică. Imnele sînt poezii de laudă, de **evocare** sau **invocare** a simbolurilor înalte ale spiritualității noastre, sînt, adesea, poezii egale cu ele însele. O regresiune se poate întîlni la Ioan Alexandru, aceea pe firele istoriei pentru a numi prin logos, mai drept și mai exact, patria. Așa se pot înțelege imnele, „căci e fără de moarte imnul pur" spune poetul, pentru a-și integra poezia în spațiul nemuririi. În spirit heideggerian poetul este cel ce dă denumire lucrurilor, este cel care pătrunde și descifrează originile. Forța cuvîntului său este nebănuită. Poetul rămîne un sacerdot al cuvintelor ; acestea sînt sanctificate datorită valorii lor demiurgice, de a recrea în spațiul Patriei valorile ei de nemurire : „Graiul e templul în care mi s-a dat / Să fiu ca mare Preot sfintelor cuvinte / Să le cunosc cu rivnă să le pasc / În iarba deasă de printre morminte // Să fiu cu umilință fruntea lor / În căutarea marilor izvoare / Pe cărărui înguste peste prăpăstii eu / Să mă fac pod smeritelor picioare // Marele Preot cuvintelor altar / Veniți cu toate după mine / Ciunge și mute, oarbelor veniți / Iscate pe picioare și puține //".

În **Imne** se creează mai mult o lume extatică, a liniștii și iubirii, a luminii. Zdruncinarea materiei din **Infernul discutabil** este rar întîlnită. Din „plîns" etern și „o limbă necioplită" se ajunge la purificare, din tăcere îndelungă răbufnește poezia. Pentru Ioan Alexandru, poezia este renunțare și plăcere, voluptate a spiritului, dar mai mult asceză, ascensiune angelică spre lumile pure, fără a ocoli cataclismele infernului. Ioan Alexandru a statornicit în poezia sa un topos esențial, de o specificitate aparte față de alți poeți, prin caracteristicile evidențiate. Cuvintele prin care se adresează țării sînt de o simplitate cuceritoare : „Împărtășescu-ți soarta cu inima și-ți spun / Că dăruit sînt ție cu tot ce am mai bun /". Ioan Alexandru are ca bun de preț poezia, pe care o dăruiește Patriei într-o construcție poetică ce, tot mai mult, primește dimensiunile monumentalității.

Alexandru Ruja

> „Numai trăind și scriind împreună cu poporul, pentru popor, participînd activ la făurirea prezentului și viitorului patriei noastre, creatorii de literatură și artă pot da opere de înaltă valoare, își pot îndeplini misiunea în formarea conștiinței revoluționare, în promovarea adevăratului umanism revoluționar al societății noastre socialiste, în care tot ce se realizează este destinat înfloririi patriei, omului, bunăstării și fericirii sale".
>
> NICOLAE CEAUȘESCU

Istoria ca proces de conștiință

Un bun roman istoric este **1784. Vreme în schimbare** (Editura Eminescu, 1984) de Eugen Uricaru. După **Rug și flacără** (1977), interpretare liberă a biografiei revoluționarului transilvănean Alexandru Bujor, autorul **Vladiei** recompune acum aproape „liniar", în vecinătatea strictă a documentului, istoria marii răscoale populare conduse de Horia, Cloșca și Crișan. Scriitorul — în particular romancierul este, spune Eugen Uricaru, nu atît un inventator de lumi și probleme, cît un „explorator al lumii înconjurătoare și al celei interioare". Îndeosebi al celei interioare, am adăuga ; prin ficțiune se pot adesea lămuri datele mai puțin clare ale realității. Frază valabilă pentru romanul istoric, pentru acela, adică, tratînd istoria „interioară", a proceselor de conștiință. În **Mierea** (1979), prozatorul aborda istoria contemporană. Problematica de acolo, motivul limpezit în final constau într-un efect obiectiv. Într-un efort, mai exact, de obiectivare : efectul trecutului care nu îți mai aparține. Trecutul despre care vrea să scrie personajul principal, Nichifor Goreac, rămîne de descoperit ca un fapt viitor, căci în anii săi de absență din Oraș, oamenii au trăit, neschimbată fiind doar imaginea lui despre el. Mai mult decît ochi ai trecutului, scriitorul este un cronicar al viitorului și sensul acesta nu este străin finalului **Mierii** — cum nu este străin nici sfîrșitului romanului de față.

Nu am fi adus în discuție acest fapt dacă nu am fi observat o virtuală similitudine. Ceea ce se știe și despre trecut este exact ceea ce se găsește la îndemîna tuturor. Ceea ce se poate **afla** reprezintă tocmai cuteranța ficțiunii. Nu poți **ști,** prin plăsmuire imaginară, **totul** despre realitate, mai ales cînd se preferă în cunoașterea trecerea veacurilor. Printr-un paradox aflat în ordinea firii, poți însă atinge le taine resorturi tainice, ținînd de conștiință și existență — și totul săvîrșit cu mijloacele verosimile ale ficțiunii.

Este, aceasta, încercarea din **1784. Vreme în schimbare.** Cititorul care se așteaptă să aibă ca protagoniști pe cei trei conducători ai răscoalei motilor va fi dezamăgit. Ca personaje cu prezență și replică, ei sînt apariții episodice. Pe Horea îl „redem" de trei-patru ori, pe Cloșca doar în momentul arestării și al supliciului, pe Crișan numai în incidentul de la Curechiu. Nefiind nicăieri, ei sînt pretutindeni în agitația sfîrșitului de an 1784. Sînt confesii multimii și aparițiile lor misterioase servesc întru totul intenției. Romanul lui Eugen Uricaru urmărește, **pe de o parte, să reconstituie psihologia colectivă,** valorificînd starea de spirit și culoarea epocii. Culoarea ei lăuntrică, adică exact ceea ce e mai greu de aflat din documente ; pe de altă parte, romanul este istoria unei trădări. Personajul principal este Nuț Mățieș (atestat documentar ca Nițu Mățieș), vărul lui Horea, gornic al pădurii Ferigetului, participant la răscoală, mereu cu un pas în urma evenimentelor, avînd astfel puținul răgaz de a le căuta înțelesul, de a le presupune desfășurarea, posibilă dacă un singur amănunt ar fi fost scos de la locul lui, sau răgazul de a-l afla de la alții. Nuț Mățieș, omul care îl vinde pe Nicola Urziu autorităților. Eugen Uricaru creează un echilibru permanent între datele psihologiei colective și cele ale personajului său, un echilibru uneori osmotic. Indoielile unuia pot fi indoielile tuturor, și reciproc. Speranța, credința, revelația — cauzele acestora trec din planul individual în cel social, și invers. Ticăloșia și înfrîngerea finală rămîn însă ale unuia singur. Ceea ce caută Nuț Mățieș este **libertatea,** despre sensurile căreia află din gura pădurarului Anton Melzer. Persoana sa reală este inlocuită de acum de ficțiunea sădită în el cu prilejul de Melzer. Din necunoaștere, țința răsculaților ar fi declarată : „Nici Nuț Mățieș nu știuse ce căuta, ce căuta și el, aflase de la Anton Melzer, era ceva atît de greu de prins și de înțeles, ca un abur de dimineață deasupra apei. Melzer îi spusese că e libertatea ceea ce vor ei. Dar cum să vrei ceea ce nu cunoști, cum să ceri ceea ce nu știi că-ți trebuie, cum să păstrezi ceea ce în orice clipă se poate risipi din cauza neștiinței tale și a preaștiinței dușmanilor tăi ?" Acest „atît de greu de prins" plutește și asupra lui Horea, „Trimisul", deținătorul scrisorilor cu pecete împărătească, pe care nimeni nu le-a văzut, de care unii încep să se îndoiască. Doar scopul **lui,** Nuț Mățieș din Arada, țăran aflat la un pas de libertate (nu e iobag, e gornic), este cel adevărat. Numai că libertatea astfel dobîndită, plătită cu treizeci de galbeni, din aurul cel mai bun din imperiu, este o simplă formă exterioară. Înainte de a fi istoria „interioară" a unei trădări, procesul de conștiință al unei trădări, romanul lui Eugen Uricaru este scurta istorie a suspiciunii. Ca toți ceilalți aflați în marginea evenimentelor — în **rama** lor, de unde totul se vede deformat și misterios, din cauza prea marii apropieri —, Mățieș se îndoiește o clipă de existența scrisorilor imperiale sau numai de conținutul lor. Abia apoi intervin credința falsă în eliberare, meschinăria și egoismul. Din reconstituire a psihologiei „rebelașului" Mățieș, **1784** devine un roman clădit pe o idee cu caracter demonstrativ : iluzionarea dictată, perfidia interiorizată inconștient de un om „slab", influențabil și incapabil de o acțiune decisă. Moartea virtuală a trădătorului este de un dramatism mărunt, ea nu are nimic din măreția tragică a trecerii în neființă a lui Horea.

Pe acest schelet „ideologic" Eugen Uricaru construiește o ficțiune situată la jumătatea drumului dintre restituirea cinematografică a evenimentelor, „filmate" cu camera ascunsă în hainele personajului principal, și proza subtextual poematică. Sînt multe scene cu pregnantă vizuală în **1784. Vreme în schimbare,** multe scene care au o plasticitate remarcabilă și, în plus, un aer de solemnitate lirică. E adevărat, nu toate sînt egale valoric, ceea ce ar fi fost de așteptat la un roman scurt. Dar textul are o fluență aparte, dată de expresia suplă. Frazele fug parcă una după alta, se caută, își scapă, tot așa cum personajul ratează mereu atingerea punctului esențial. Este, firește, o modalitate de a fi coerent în plan artistic după ce ai retrăit realitatea. „Cititorul este rugat să se încredințeze ficțiunii și să creadă mai departe în istorie."

Costin Tuchilă

Brăduț Covaliu : „Tinerețe"

Memorie și autenticitate

În lumea contemporană maturitatea intelectuală a unei generații este împinsă către vîrsta de 30—35 de ani, în vreme ce cu un secol în urmă ea era atinsă mai timpuriu. Formația mai îndelungată, mai complexă inerent multilaterală, asimilarea unui fond de cultură din ce în ce mai mare, perspectiva planetară, ambiția politică și ritmul societății concură la această prelungire a cristalizării conștiinței de sine a unei generații. După ce se consumă sentimentul juvenil de solidaritate în frondă și aspirații, al adolescenței, tînărul intelectual are nevoie, spre a-și înțelege cu adevărat generația, de o retrospectivă de aproape un deceniu și uneori mai mult. Fenomenul se observă mai ales în proza unor promoții de scriitori-ziariști, care au practicat reportajul și au acumulat o experiență pe care ulterior au convertit-o într-o literatură ce conține și problematica propriei generații. În ultimii cîțiva ani, s-au remarcat, cu primele lor volume mai multi asemenea prozatori, Tudor Octavian, Cornel Nistorescu, Areta Șandru, Constantin Stan, Paul Eugen Banciu, Mircea Nedelciu — ș.a. — în literatura cărora scrisul jurnalistic, observația și reflecțiile conturează profilul generației universitare formate în preajma anului '70. O asemenea carte este cel de al doilea volum al lui Constantin Stan, **Nopți de trecere,** un roman construit pe principiul discontinuității, din fragmente rememorate și impresii mediate, exacte sau confuze, după starea naratorului. Indecizia plasării în timp a cadrului este simultană cu obsesia unor date: moartea tatălui, apariția unui interviu al lui Herbert Marcuse, impușcarea lui John Lennon. Compus din amintiri, din reminiscențe de lectură, din fapte contradictorii, cu sau fără însemnătate, romanul este o reflecție despre condiția generației tatălui, luptător la cotul Donului, Oarba de Mureș, Budapesta și în munții Tatra, și despre generația celui-care-scrie, fiul reporter, adolescent încă la începutul deceniului opt. Pe de o parte eroismul anonim al unui tată care refuză să vorbească despre război, pe de alta căutările, iluziile și starea de spirit a generației următoare și, încă, meditația despre lumea contemporană, fenomenul Beat, filosofia marcusiană, psihologia tineretului. Din interferența scenelor disparate, a fragmentelor tipărite, prin asociații aparent involuntare, din chipuri ale unor colegi, vecini, oameni întîlniți întîmplător, din experiența de reporter a autorului-personaj se recompune climatul universitar, atmosfera epocii de primă tinerețe, cu gesturile de neconformism, cu naivitățile, neliniștile și speranțele ei. Se conturează tipologii umane, atît cît să conțină sugestii și nu ca modele sau personaje propriu-zise. Strada, interioarele, mediile diverse sînt surprinse în notații caracteristice reportajului, care aduce în primul plan adevărurile netravestite ale existenței cotidiene. Planurile se succed, cadrele se modifică. Observația lucidă este copleșită uneori de memorie, timpul își pierde exactitatea, gîndul se întoarce la durata generației războiului, la anii formației, apoi din nou în prezent. Destinele unor tineri, reporterul, Cristina (intervievata) Carmen (cea-despre-care-se-va-scrie/sau nu reportajul), reprezintă ipotezele sociale ale aceleiași generații, variante ale unei tinereți așa acum apar și așa cum nu apar în articole. Problematizarea condiției reporterului prezentă la scriitorii mai tineri sau mai vîrstnici (ca Nicolae Holban în cartea sa **Reporter de cursă lungă**) este una din formele de manifestare a conștiinței de sine a generației.

La Constantin Stan există pe de o parte acuitatea observației în notația ce definește diferite medii (spitalul, centrul orașului de provincie, cafeneaua, căminele de tineret, strada bucureșteană), iar pe de alta puterea de a imagina, prin generalizare, și ceea ce nu este trăit direct, ci numai relatat.

Există în roman o atitudine exterioară a personajului, provocatoare și aparent cinică, dar care ascunde o anume vulnerabilitate, aspirația neimplinită a unei iubiri frumoase, chiar dacă fără ideal precis, sentimentul de culpabilitate față de personajul tatălui, întrebarea asupra condiției profesionale. La moartea tatălui, fiul, însă prea tînăr, nu are timp și înțelegere. Tatăl îi pare ușor ridicol, puțin siciitor, puțin demodat, iar tînărul, grăbit și preocupat de propria viață, se eschivează în fața încercării timide a bătrînului de a-l reține mai mult lîngă el. Fiul nu-și va înțelege cu adevărat părintele decît atunci cînd comunicarea nu va mai fi posibilă, iar sentimentul de eșec și de oboseală prezent în relația de dragoste, accentuează amărăciunea tînărului aflat la o nouă vîrstă.

Roman, reportaj, confesiune și eseu despre lume, despre sine și despre destinul a două generații, cartea lui Constantin Stan este scrisă cu luciditate dublată de nevoia de reverie, o tentativă de a formula întrebări mai mult decît a descoperi răspunsuri. Maturitatea generației se manifestă însă abia după confruntarea cu cotidianul a certitudinilor juvenile ușor dobîndite, a iluziilor naive și după consumarea frondei copilărești. Iar pe primele trepte ale maturității așteaptă interogația. Inseriabilă unei literaturi de o factură comună, ce constituie una dintre caracteristicile deja identificabile a generației sale, cartea lui Constantin Stan are personalitate, este bine scrisă și echilibrat construită, convertind fragmentarismul în unitate, cu coerență interioară și autenticitate.

Sultana Craia

Scriitorul, un revoluționar de profesie

Urmare din pag. 1

problemelor de organizare a activității de partid și a controlului îndeplinirii hotărîrilor".

Se știe că o revoluție înseamnă și negație, negația vechilor stări de fapt, a celor care frînează evoluția, pe toate planurile, a societății omenești. Iată o a doua latură a misiunii revoluționare a scriitorului, aceea de a determina în ființa umană dorința firească de înlăturare, de distrugere chiar, a forțelor răului, a celor care împiedică mersul înainte al umanității.

În ceea ce-l privește, scriitorul român contemporan nu poate decît să se integreze și, firește, să devanseze ideile, concepțiile, dorințele și voința neamului său, pe drumul înfăptuirii unei societăți ideale, pe care omenirea a visat-o dintotdeauna.

Minte din mintea poporului său, suflet din sufletul acestuia, scriitorul român nu are dreptul să mistifice realitatea, s-o falsifice, indiferent de obiectul, de scopul în numele căruia caută să justifice aceste acte de trădare a misiunii sale. Nici exagerările de extremă nocivitate ale proletcultismului, nici grimasele estetizante, n-au slujit și nu vor sluji vreodată ideea că scriitorul este un revoluționar de profesie, că este purtătorul cel mai avizat al idealurilor și aspirațiilor poporului din mijlocul căruia s-a ridicat.

Complexitate și contemporaneitate

Din punctul de vedere al evoluției romanului, ultimele două decenii diferă radical de trecut. A apărut, sub impulsul direct al evenimentelor trăite de noi toți, un suplimentar criteriu de judecată. Se profilează, ca demers esențialmente fertil, strădania cîtorva scriitori de a plăsmui un corespondent pentru istoricitatea propriu-zisă. Este o înfruntare, fără intermediari, cu contradicțiile și rătăcirile, limpezirile și rectificările la care am fost martori direcți. Mărturia în discuție, gradul de adevăr al înscrierii pe orbita actualității abia consumate presupun în egală măsură o intimitate fenomenală și un „abiografism" implicit.

A face uz de un asemenea demers nu este ușor. A reuși exersîndu-l literar mi se pare de-a dreptul ieșit din comun. O asemenea performanță (respingînd excesele, însă termenul are o pregnanță de certă utilitate) realizează, cred, Dinu Săraru cu romanul **Dragostea și revoluția.** L-am recitit cu un ochi proaspăt, cum se întîmplă cînd doar curiozitatea justifică alegerea.

Nu știu ce s-a spus la apariția, în 1981. Mă tem că prea puțin, dat fiindcă, în general, persistă la noi o prejudecată potrivit căreia gazetăria nu îngăduie emanciparea de vechile și eternele ei tropisme. Or, Dinu Săraru este un gazetar înnăscut. S-ar părea că și un romancier înnăscut, judecînd după **Niște țărani** și după acest insolit și temerar omagiu adus „Dragostei" și „Revoluției".

Marea abilitate a scriitorului este cum pune în discuție și mai ales cum pune în relație cele două manifestări. Două manifestări supreme. Una meditînd la cealaltă, alimentîndu-i reacțiile. De bună seamă, m-am referit la revoluție, cît privește dragostea cu care revoluția se contopește ca să se regenereze, ea alcătuiește un capitol distinct. Purtătoare de dragoste mi s-a părut Alexandra Rudeanu, arhitectă ce întinde mîna revoluției ca să edifice împreună rațiunea reparației morale.

Să sperăm că va reveni curînd, într-o altă proză, tot a lui Dinu Săraru. Personajul are, desigur, o biografie. Dar, foarte înțelept, nu ne trezește interesul ca biografie, în sensibilă scădere dinamică după ce eroina s-a maturizat profesional. Dimpotrivă, coagularea în roman a unei ipoteze a devenirii revoluției pare să rețină pe drept cuvînt atenția prozatorului. El nu uită că Alexandra Rudeanu, nepoata unei boieroaice căreia revoluția i-a incendiat conacul, se vede chemată de aceeași forță să refacă peste ani conacul familiei. Cel care o investește cu acest rol simbolic este primul secretar al comitetului județean de partid, Dumitru Dumitru, unul din participanții la revoluție. Atent la miracole ca un demiurg vesnic treaz, Dinu Săraru cercetează cîtă disponibilitate are revoluția pentru a se judeca pe sine, a se justifica și, dacă este cazul, de a se întoarce recuperator la primele verdicte.

În romanul său de debut **Niște țărani,** Dinu Săraru refuză idilismul : țăranul său Năiță Lucean nu este obișnuitul și compromisul ins fericit să se dedice colectivizării. El privește evenimentul ca inevitabil după ce face tot posibilul să-i scape. Punctul de vedere al prozatorului are oroare de clișee. Ca atare, imbecilitatea agresivă se lovește de instinctul de apărare și de o stare a limitării suprafețelor de ciocnire. Atît Lucean, Petru, cît și ceilalți țărani se înscriu într-un timp al anonimizării rezistențelor. Spiritul lor este marcat de un fel de biografism comun colectiv. Cu ajutorul verigilor echidistante prozatorul filtrează contrapuncte documentul biografic.

El alege, în fond, un fel de abiografism incipient ca să accentueze esențiai puterile politicului. Politicul este un fel de centru iradiant. Istoria puterii redistribuie altfel accentele jocului participativ. Din spițele lui curg și hărnicia, competența gospodărească, și perspectivele filosofice și, de ce nu ? modificările de unghi sufletesc. Politicul nu e centrat pe biografic, ci pe vizionar și pe vital. Altfel spus, pe exponențial. Ca atare, în modul de a-i contura pe cei doi exponenți ai vizionarului și vitalului, pe Dumitru Dumitru și Anghel Tocsobie, scriitorul amestecă cele două virtuți și întinde punți chiar dacă ele nu fuzionează prea tandru. Politicul, vreau să zic revoluția, intră în scenariul romanului mai viu și mai rotund decît dragostea, fie ca cifru erotic, adeziune simpatetică, vraja dublată de inițiere.

Intimitatea fenomenală (exclusiv anti-idilică) este arma de preț a lui Dinu Săraru. Datorită ei avem, mereu fluturată de narator, arta tîlcuirii realului. Nu tot ce este mutat din locul său este și revoluționar. Dar tot ce rezolvă o injustiție poate fi un act de iubire. Iată cu ce optică am citit acest roman cu o tensiune deloc artificială, crescînd din acțiuni aparent anodine, însumînd o tehnică de existență a doi-trei activiști de partid, din ierarhia mai înaltă.

Ar fi ceva de observat privind o obiecție ce i s-a adus în acest plan lui Dinu Săraru. I s-a reproșat că aglomerează, spectaculos, suprafața plană a narațiunii cu personaje ilustrative, insuflețite artificial. Am răspuns elementar obiectiei semnalînd oportunitatea delimitării de biograficul extrem prin rețeaua de intersectări simbolice. Dinu Săraru închide un număr de evoluții refuzînd fetișul autobiografic.

I s-a mai relevat autorului riscul agitației fără justificare ca un fel de complement romanțios, lux pe care el și l-ar permite ca să îndulcească realismul frenetic. Încă o dată am impresia că alta este intenția și altul rezultatul. Revenind la Dinu Săraru povestea foarte capabilului inginer Cernat, director de trust demis pe nedrept, joacă un rol deloc neglijabil : în mod alternativ, revoluția generează respectul omenescului dar și infernul lui. În romanul **Clipa,** pe umerii lui Tudor Cernat se sprijină un întreg cîmp gravitațional. Mai puțin ca fapt biografic și mai mult ca metaforă a realității disparente. Sub acest raport, **Clipa** este un roman-punte. Reporteri troglodiți văd mereu roz o realitate în curs de diferențiere. Dimensiunea polemică a cărții se luminează astfel, pe coordonata ei gravă. Gravitatea naște episodic o teribilă respingere a minciunii și a abjecției. Poate că asemenea secvențe sînt de o coloratură marcat pedagogică. Adevărul lor profund și dureros nu scapă cititorului. Sondajul operat de prozator transformă atari incidențe polemice într-o demonstrație oferită cu brio a drumului contorsionat pe care luciditatea îl urmează uneori în confruntare cu vitalul. Și al revanșei vitalului, înviat spectaculos, în „clipa" următoare...

Cîndva, G. Călinescu opunea anonimatul mithosului universaliei autohtone. Îl înțeleg mai bine acum, grație lui Dinu Săraru. Cînd văd aceste „universalii" deschise infiltrării de specific cu adevărat revelator pentru metamorfozele ultimilor ani.

Henri Zalis

POȘTA REDACȚIEI
de Ion Gheorghe

XVIII

A. R. IACOBESCU : Sînt boarea : „Sînt boarea ce se pierde în spațiu / pornită din focul de săbii (...). Sînt timpul se aleargă fără odihnă (...) Ca o săgeată spre stele și cintec". **Sens :** „De la o virstă, / primăvara / nu-și mai ascunde ghioceii / sub frunzele toamnei". **Vestitorul :** „Plutind în lacrima ca roua / ești floarea ce răsari intîi / pe bruma toamnei ce trecu". **Inscripție pe-o amforă :** „Pe-o amforă etruscă / ți-am găsit numele și chipul (...) Ești tu sau nemurirea ?" Celelalte n-au pregnanță în scurtime ; dau vuiet scurt, de vas greu și ne-nflăcărat : lutul cel ne ars, nu sună, nu răs-sună.

PETRU ANCA : Din Esențiale : 6. — „Mă întind peste zi / Lumina să mă străbată / Numai așa mă înalță iarba" 7. — „Atît de sfios / genunchii ei înfloresc / Oh, să-ndrăznesc" 8. — „Liniștea, liniștea / cu genele mi-o mături / cum faci ochi". 12. — Căzute capcane, / visele mele și clinii mei, / în marginea nopții". 14. — Licuricii fac larmă / Cum de mă pierd / În a iubirii-ți iarbă". Am urmat sfatul dv., în ceea ce privește lectura scurtelor poeme Esențiale : „Fiecare se cere citit independent, fără intervenția brutală a imaginii următoare". De la 1 pînă la 18 și înapoi, de mai multe ori, noi răscitind, ne-am oprit la cele cinci. Am luat ce-a fost mai pe placul nostru. Cu celelalte mere, mergeți acasă : altele de aur nu mai sînt. Doar la culesul următor.

IONESCU MAGDALENA : „Calcă cu pașii tăi, grei / pe frunzele triste din toamnă". Și atita tot, pe cînd prozuțele le-am dat celui în drept și obligat.

STAN FLORICA : „E atita frig și atita noapte, / Lumina plînge în ochii goi / Căci raza soarelui nu poate / să alunge noaptea strinsă-n noi" — Cum să poată, biata rază, ce vreți dv., din creion și pe genunchi ?! Mai bine faceți ciorăpei și mănuși — au să țină de cald cuiva. Și veți fi într-o faptă mai bună decît stihuitul.

VICOL : Semn, astfel : „Peste virf trecu un vifor / retezător (...) Buimac, prinse gheață imprejur / dincolo era frig ? / nimeni nu îndrăznea / să-și strecoare mîna / în intunecata vecinătate. / După o vreme / piscul se dezgheață / și o boare ne flutură pletele : / dincolo erau anotimpuri / Dar nimeni nu îndrăzni / să-și strecoare palma / să străpungă semnul / mai departe". **Axis mundi,** abia de-aici : (...). Nimeni în lunile albe de vînt și / păcat / sunetul meu nu-l cunoaște tăcut / ne-ncercat / Zgîlțîie omule, măr și cires / pe pămînt / nebănuit necules eu rămîn / pomul sfînt / Ochii ridică-ți-i / chinul tău zbuciume-mi / coama / în pumnul tău reavăn / stelele scuture-și / poama". **Goana prelungă :** (...) „Joacă nămeții în față, desfașă / putrede văi brîie de glod / zgîlțîie negru tunetul lumile / fără de rod. / Smulge din mine parte cu parte / repedea roată ca năclăită de somn se destină (?) / inima mică deschide o pleoapă / să facă lumină". **Inițiere:** „Albastră dungă urmează / povestea. / Cu gura îi prinzi șuvoiul / te umpli, te spală părul ei (...) întinse către sin / cu mîini de lapte / în inimă amiaza simți / ochiul tău cum se deschide / ca un alt cer". Arta de a renunța la versurile moi, adormite și fără busolă, este uneori mai grea decît arta poeziei însăși, — care mai este și știință. Trimiteți.

CRISTIAN ANDREI. Noi nu cunoastem la ce vă referiți. Un pliculeț în care se află un soi de erată la poezii ce nici nu ne-au ieșit în cale. Dacă le-ntîlnim, le spunem.

U. I. SAVU : Oricui îi place lucrarea scurtă și cu har : **File din jurnalul tinărului poet :** 1. — Vorbele tale sînt prăpăstii / în care dragostea mea / se teme să înopteze" 2. — „Numai sinii tăi / dorm ca și crinii / cu gura deschisă". 3. — „Blestemat fie cel care / traversează riul de sudoare / nu înotînd ci călare". 4. — „Fructul decojindu-se-n amiază / sau anotimpul care se trădează" 5. — „Riul bolborosind printre pietre / ca și un prunc ce vorbește / în somn".

ADRIAN MOHAI. Singurătatea lui Rafael : „În șezlong de-asupra nopții / (...) continuu din întuneric / și cuvintele zvicnind printre perne de puf / amintindu-și bolta / ieșind de sub acoperișul de porțelan vechi / ti-am simțit mireazma de nisip / îngerii gunoind deșertul / și uguitul apei / genunchii tăi miruiți / frunza coapselor / (...) Și o parte devoră cealaltă parte / căci cu adevărat se naște singurătatea în noi / privea el departe — îndrăgostindu-se". Și, în întregime, **23 August :** „Oamenii aceia simpli / au știut mai curînd / cum se coace pămîntul în toamnă / cum picură roua din tîmplă / asupra bobului de strugure și grîu / iar cînd în mîna lui s-a pus o puscă / din obișnuință, bineînțeles. / au însămîntat pămîntul cu oasele lor / gîndindu-se la noi / ca la un imens / fruct de August".

ARTEMIZA BODNAR: Travaliu poetic: „Am pedalat îndelung, insistent / pe fiecare vers ca pe o bicicletă / de-odată am simțit : că mă înalț și aș fi / primul care face inconjurul poeziei / reușind să-i simt rotunjimea îmbătindu-mă (...) și un erete versat se-amuza / văzînd florile mele naive brumate"

ANA MUNTEAN : Strămoșii : „Unde v-ați ascuns zilele / de sinteți fără umbră din umbră / unde v-ați lăsat nopțile / (...) / Poate aici lîngă stîna cu oi / poate departe lîngă cristalul albastru. / sau dincolo în adîncul de marmuri / voi singuri, acolo nașteți statui".

OVIDIU STANOMIR : Aceste versuri : „Mai liniștit / ca o potecă zăbovind prin iarbă" (...) „Căci pasărea paradis cînd năpîrlește / îi cad îngerii, gînd cu gînd".

CIPRIAN NAN : „Tocmai acum / cînd orașul mă taie în două / sublim încordat / într-o moarte de rouă / (...) / tocmai acum / cînd sfîrșitu-i aproape / simt / peste suflet / două lanțuri de ape" din **Celui care a fost Marin Preda.**

DAN BOGDAN : Posibile întoarceri, așa : „Păsările au întins aripile / spre un mare parc / (...) / dincolo de zbor / (...) nu-i decît un morman de cenușă / soarele se sparge în furtuna întrebării / exist" — Deci : **Adrian Mohai, Artemiza Bodnar, Ana Muntean, Ovidiu Stanomir, Ciprian Nan, Dan Bogdan,** cu toții într-un plic ; de la Cenaclul Lumina, al Casei de cultură a sindicatelor din Sibiu ; într-un car de vreascuri, am găsit rămurelele ce le-am arătat în ghilimele, ca plăpînde situații ale cuvîntului în eforturi poetice și. Am muncit ca un rob, pînă le-am ales, cules, așezat la vedere. Am lăsat la urmă pe numitul : **Mihai Posada :** care se ridică din tot grupul sindical, astfel : Dacă : **„Dacă** piinea și vinul, / sarea pămîntului — tu, dacă taci / înțeleg : / am ajuns / nu întreba pentru ce" ; **Locuiești miezul unui gînd de taină :** „Locuiești miezul unui gînd de taină / adîncă lanternă în Grotele Mari / levănțica deabea mai respiră prin haină / ne vom deveni legendari / sus în Ardeal, o catedrală / înverzise pînă la cer / prin cerc de logodnă albastră / înflorea trandafirul stingher / într-un hotel nu întreba de zeii lari / ei în poene tropotesc (...) / Se gudură ochii ca o pereche de ogari / captivă miriile lumina căzindu-ți pe față / ocean între tavan și perdele / mierla va cînta pentru cel (de) dimineață". **Pur și simplu :** „Zilnic trecem pe lîngă / noua fabrică de panificație / (...) o mireasmă străveche / la rădăcina firului de iarbă iubito / nu vom ajunge în caleașca bunicilor / de la muzeu / de cînd n-ai mai văzut un cal. / iubito, nu port monoclul bunicului / dar / la colțul de beton al blocului / pe trotuarul nostru / cum într-o firidă pămîntie / a înflorit păpădia / domnișoară, pur și simplu / cu degetul îți vor arăta / cîteva constelații". **Despre pacea copilăriei :** „Acela pierdut, (...) / cer sprijinit pe corolele merilor și caișilor din grădină / de care te îndepărtezi înfrigurat / și din părți se șterge mireasma de fin / ca un pastel în decolorare / cerul același / (...) prieteni, prieteni, cu basme pregătim / zorilor de ziuă / (...) memoria". Cită uscătura a trebuit să tăiem și aici, dar vigoarea fragmentelor ce s-au alcătuit în poeme de sine și de mare frumusețe, ne mingiie. Învățați, la cenaclul acela, să tăiați în carnea moartă a cuvintelor și biciuiți-o pe cea vie, cu vergelele adevărului.

LĂZĂRESCU MIRCEA. Acestea sînt, acelea nu-s : **Da, dar parcă s-a schimbat ceva.** „Tresar la zgomot, / tresar la lumină, / tresar la aglomerație, / (...) / port în mine lipsuri vechi, / întrebări fără răspuns, / răspuns la întrebări / pe care nu le-am pus / Merg / mă opresc, / căutind încotro s-o iau. / Unii mă lovesc cu umărul / în umăr, / dar nu reușesc să-mi schimbe direcția / (...) Mi se propune o întîlnire. / Spun nu / O alta. Tot nu. / Și somnul vine greu, / vine tîrziu, / mai mult nu vine". **Scene din spectacol = Mizerie și noblețe de Escarpeta :** „Ziduri cu tencuiala mîncată, / uși dărăpănate, / lumină gălbuie, murdară / Toate pe pînză, / desenate. / Forfotă zgomotoasă / de oameni sărmani. / O rufă veche pe jos, / alta atîrnînd într-un colț. / Culoarea gălbuie se-nviorează / portocaliu și bleu, / cumetre cu mîinile-n șolduri, / cu fuste-nflorate, / ochi în ochi, / gata de-ncăierare / (...) / Intervine cineva, / e rost de mincare / culoarea scenei se schimbă / roz și bleu, / muzică veselă, / actorii dănțuie printre decoruri, / părinții unui copil oropsit / sînt aflați / în persoana unor oameni cumsecade, / despărțiți de multă vreme / pentru că se iubeau prea mult / și mureau de foame, iubindu-se / Toată lumea mănîncă pe săturate". Ar mai fi **O lecție în 1967,** cea dedicată lui Nichita Stănescu. Însă cam reportericească. Nu disprețuiți metafora, nici rimele. Vă așteptăm.

Cu înaltă mîndrie

Urmare din pag. 1

de prosperitate și bunăstare, de dezvoltare liberă și democratică, de afirmare demnă și suverană a națiunii noastre socialiste. De rezultatele acestei măreți epoci revoluționare vor beneficia toți cetățenii de astăzi ai României socialiste, ca și urmașii lor, toți cei ce se vor naște, vor trăi și vor munci în societatea comunistă românească. **Pe drumul pe care îl avem de parcurs,** arată mai departe secretarul general al partidului, **va trebui să învingem încă unele greutăți, să soluționăm probleme noi, complexe, să ne confruntăm și să depășim o serie de dificultăți inerente desfășurării unei asemenea opere grandioase. Vom urca și vom străbate noi căi nebătătorite, necunoscute — ceea ce impune să fim animați permanent de un spirit cutezător, de hotărîrea de a promova tot ce este nou și înaintat în gîndirea și practica socială, de a însuși și aplica în viață cele mai noi cuceriri ale geniului uman, tezaurul cunoașterii universale. Pornind pe noul drum, să fim conștienți că nimic nu se poate realiza fără muncă, fără eforturi, fără consum de energie și inteligență creatoare, fără spirit revoluționar, devotament și abnegație.**

Capacitează, ne inspiră aceste aprecieri, se transformă în mobiluri de conștiință ale existenței, își dezvăluie întregul relief al cunoașterii și gîndirii politice, revoluționare, au meritul de-a fi reținute și transformate în criteriu, în normă a muncii, a vieții și creației, a iubirii de țară, a faptei prin care se probează deopotrivă prezentul și viitorul și se dă proba propriei identități. Și vor fi multe, sînt multe desigur ideile acestui mare forum, care, prin magistralul document prezentat de secretarul general al partidului, prin dimensiunea și concretețea programelor adoptate, a hotărîrilor care cer substanța înfăptuirii practice rămîn ca momente de referință în istoria actualității și perspectivei noastre celei mai exacte.

Națiunea întreagă, partidul și poporul întreg și-au îndeplinit un mandat de conștiință realegîndu-l pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului. Astfel centrul vital al existenței noastre ca țară și popor are o garanție, un temei și o confirmare sigură a îndeplinirii rolului și misiunii sale istorice pe deplin îndreptățite. Astfel viitorul a devenit și devine concret și măreț, nu numai ca un gînd, nu doar ca o speranță sau o probabilitate, ci ca o știință și o posibilitate, că o condiție și mai ales ca o operă de cea mai fierbinte și mai nobilă arhitectură căreia îi dăm întreaga forță încă din ziua și clipa de azi. Acesta este de fapt marele forum, în acest mod ne conține și ne implică el în tot ce s-a decis, în tot ce am decis și am luat astfel act de noi într-o nouă condiție și pentru o nouă perspectivă a noastră. Cu mîndria, cu satisfacția, precum și cu deplinul și înaltul sentiment al răspunderii și angajării care decurge de aici, știind că în frunte e cel ce ne-a redat demnitatea și a pus și pune mai presus decît orice țara și binele ei, țara și poporul în lupta și munca pentru înfăptuirea celor mai nobile idealuri, a celor mai scumpe și mai drepte aspirații pe care istoria și viața ni le așează în inimi și le întărește în cuget, în conștiințe.

În numele unei epoci

Urmare din pag. 1

propășirea României eterne. Proiectul viitorului este conținut — de la elaborările teoretice de profunzime, pînă la detaliile concrete capabile să dea necesarele puncte de susținere ale întregului — în programul de lucru pe care Raportul prezentat de secretarul general al partidului l-a configurat cu claritatea operei de geniu. Așa va fi țara, așa vor fi oamenii. Prin munca tuturor, un imens efort colectiv sub semnul creației permanente, al patriotismului nu declarat, ci exprimat prin muncă, entuziasm și competență.

În acest front larg, cultura, literatura au locul lor distinct, rostul lor de catalizatori sociali, în procesul de educare patriotică a generațiilor de constructori, rostul lor de a fixa în tiparele artei frumusețile acestui timp eroic.

Congresul partidului a hotărît unanim. Poporul român a hotărît unanim. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, bărbatul ce dă nume unei epoci, ne conduce cu strălucire spre desăvîrșirea de ideal a unei națiuni care, înlăuntrul hotarelor ei și înlăuntrul lumii întregi, își înalță zidirea de pace.

În unitate și independență, adică, privind cu încredere spre viitor.

Sub semnul unității

Urmare din pag. 1

o dată gîndirea profund dialectică, perspicacitatea politică, rara capacitate de a descifra semnificațiile și consecințele posibile ale fenomenelor și evenimentelor în desfășurare — proprii secretarului general al partidului — sînt puse în lumină puternică de această veritabilă operă politică, teoretică și practică, prin care partidul, poporul nostru sînt pregătite să intre cu fruntea sus, cu o riguros dimensionată conștiință a răspunderilor în viitor.

Ca-ntr-o oglindă în care se conectează razele timpului, așa se adună în prevederile și orientările documentului esențial, aprobat unanim de Congres, fețele de mîine ale patriei, pe care, iată, le putem privi cu liniște și exact cu un ceas mai devreme, în acest ceas istoric, pentru istorie.

Multe și puternice sînt impresiile generate de desfășurarea matur-politică și înalt responsabilă în spirit profund revoluționar a lucrărilor Congresului.

Multe sînt semnificațiile și concluziile. Dintre toate voi numi-o pe cea pe care o consider cea mai importantă, sinteza însăși a tuturor adevărurilor de azi ale țării, a garanțiilor ferme pentru viitor : unitatea de neclintit a comuniștilor, a întregului popor în slujirea neabătută a politicii partidului, unitatea granitică și dragostea nețărmurită nutrite pentru cel ce s-a identificat plenar cu vrerile națiunii, cu idealurile supreme ale poporului, pentru cel ce s-a dăruit și se dăruiește în mod exemplar, pilduitor cauzei progresului și prosperității continue a patriei, idealurilor socialismului și păcii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Unitate pregnant, elocvent evidențiată de vibranta voință, de nețărmurită dragoste prin care delegații la Congres au exprimat gîndul și vrerea întregului partid, a întregului popor, reinvestindu-l, prin votul unanim, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului.

Astfel, simbolul unei vieți eroice, revoluționare, cum este viața de luptă a marelui nostru conducător, se întîlnește cu simbolul opțiunii hotărîte și unanime a partidului și poporului. Opțiune exprimată în numele prezentului de demnitate al patriei socialiste, în numele viitorului de noi izbînzi în spațiul vast al creației materiale și spirituale, în măreața ctitorire a viitorului patriei noastre, ca o patrie a libertății și progresului, a omului constructor conștient de istorica sa menire, de misiunea de a conferi printr-o vie continuitate a faptelor, vaste și luminoase orizonturi de demnitate existenței poporului pe străvechile și mereu tinerele meleaguri românești.

Fapte la temelia acestui timp (II)

În anii făuririi societății socialiste, ca urmare a politicii Partidului Comunist Român de industrializare a țării, a concepției secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la dezvoltarea forțelor de producție economia României cunoaște ritmuri de creștere fără precedent, rar intîlnite în dezvoltarea industrială a lumii.

În toate dimensiunile cantitative și calitative au fost revoluționate viața spirituală, învățămîntul, accesul general al populației la știință, artă, cultură. În acest an, populația școlară reprezintă 25,1% față de totalul populației țării, în timp ce în 1944 doar 12,8% din populație era școlarizată. Sîntem una din țările europene cu cel mai mare număr de instituții teatrale și de cultură de masă, raportat la populație — 149 teatre și instituții muzicale ; aproape 8.000 cămine culturale : aproximativ 500 case de cultură și cluburi ; peste 20.500 biblioteci și 423 muzee. Anual tipărim 1,4 miliarde exemplare de ziare și reviste și aproape 85 milioane exemplare cărți.

Pe scara cifrică a valorilor am putea așeza toate celelalte domenii ale vieții noastre materiale și spirituale. Toate însă vorbesc despre uriașa semnificație a celor două decenii de dezvoltare nouă a României și îndeosebi de faptul că „Epoca Ceaușescu" este cea mai înălțătoare în împliniri din cîte a avut vreodată istoria poporului nostru. Dar există valori care nu se pot exprima doar, sau în primul rînd, în cifre și care, de asemenea, dau armătură faptică concluziilor. Națiunea română a devenit, în această perioadă, omogenă sub aspect social și unitară din punct de vedere moral-politic ; Partidul Comunist Român și-a modificat esențial rolul în societate, transformîndu-se din forță politică conducătoare a luptei maselor muncitoare pentru prefacerea democratice ,revoluționare, în centrul vital al întregii națiuni socialiste în lupta ei pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Bilanțul marilor realizări social-economice, politice și culturale ale României socialiste, programele și proiectele de activitate viitoare ale poporului nostru, presupun existența unui climat internațional de pace și securitate, crearea condițiilor necesare dezvoltării unor relații de prietenie și colaborare pe multiple planuri cu alte țări și popoare. Iată de ce, România socialistă, țara care în decursul istoriei a cunoscut consecințele nefaste ale dominației străine și ale războaielor pustiitoare, și prețul greu al păstrării și redobîndirii unității și independenței naționale face tot ce depinde de ea pentru a determina o evoluție pozitivă în domeniul vieții internaționale. Datorită activității consecvente și active pentru pace, independență națională și colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială — activitate desfășurată intens de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — România se bucură de un înalt prestigiu internațional, are numeroși prieteni pe toate meridianele globului.

La baza raporturilor cu alte state, România așează ferm principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forța, considerînd că numai pe baza acestor principii se pot asigura pacea și înțelegerea, colaborarea și conlucrarea pe deplin egală între toate națiunile lumii. Respectarea cu hotărîre a dreptului fiecărui popor de a-și alege calea dezvoltării economico-sociale în mod independent, fără nici un amestec din afară este una din condițiile fundamentale ale asigurării progresului și dezvoltării libere a fiecărei națiuni, a fiecărui popor, asigurării păcii și înțelegerii în lume.

Existența unui climat internațoinal de pace și securitate este strins legată de oprirea cursei înarmărilor, de dezarmare și în primul rînd de dezarmare nucleară. Avînd în vedere situația creată prin trecerea la amplasarea de noi rachete cu rază medie de acțiune și încărcături nucleare în Europa, iau naștere noi și periculoase surse care pot duce la declanșarea unui război nuclear cu consecințe catastrofale pentru civilizația umană. Așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu în repetate rînduri, „Problema fundamentală este aceea a opririi amplasării noilor rachete cu rază medie de acțiune în Europa și a tuturor măsurilor anunțate legate de aceasta, crearea condițiilor necesare reluării tratativelor de la Geneva în vederea realizării unui acord între cele două părți, care să deschidă calea înlăturării oricăror arme nucleare din Europa și din întreaga lume". Mai mult ca oricînd, în aceste momente grave ale situației internaționale este necesară unirea tuturor forțelor iubitoare de pace din lume, a tuturor popoarelor pentru împiedicarea unei catastrofe nucleare și salvgardarea păcii.

Pornind de la propria experiență istorică și de la analiza științifică a realităților lumii contemporane, de la interesele fundamentale ale poporului nostru, România participă activ la rezolvarea tuturor problemelor complexe ale vieții internaționale, acționează în mod ferm pentru renunțarea la politica de forță și de amenințare cu forța în relațiile dintre state, pentru soluționarea conflictelor și a oricăror probleme litigioase numai și numai pe cale pașnică, prin tratative. Partidul și statul nostru și-au afirmat, totodată, în mod clar, hotărîrea de a participa activ împreună cu toate țările în curs de dezvoltare, la soluționarea problemelor subdezvoltării, la realizarea noii ordini economice mondiale, a unei largi colaborări între toate statele lumii, de a milita cu consecvență pentru triumful idealurilor de libertate și independență ale popoarelor, pentru dezarmare, pentru cauza păcii și colaborării între toate națiunile lumii, pentru o lume mai dreaptă și mai bună pe planeta noastră.

Ambianța de puternică efervescență revoluționară și patriotică cu care fiii patriei noastre au întîmpinat și au urmărit lucrările celui de-al XIII-lea Congres al partidului a fost structural și entuziast dominată de exprimarea vie — într-un vibrant consens — a voinței nestrămutate a comuniștilor, a întregului partid și popor, privind realegerea de către Congres, în funcția supremă de secretar general al Partidului Comunist Român a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al națiunii noastre, conducător încercat al partidului și poporului român, personalitate proeminentă a lumii contemporane. Astăzi, cînd această istorică acțiune s-a îndeplinit, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu se află din nou în funcția de secretar general al Partidului, putem spune că opțiunea noastră, a tuturor este un omagiu adus tovarășului Nicolae Ceaușescu, expresia încrederii și adeziunii țării la politica internă și internațională a partidului, la înfăptuirea exemplară a hotărîrilor de însemnătate cardinală care au fost adoptate de Congresul al XIII-lea la mersul neabătut al României pe drumul libertății și progresului, al socialismului și comunismului. Este în această opțiune istorică certitudinea mersului înainte al poporului român în epoca contemporană potrivit cu vocația și dorința sa, la cele mai înalte traiectorii ale istoriei noastre naționale, pe drumul nou inaugurat acum două decenii de gloriosul Congres al IX-lea al partidului nostru.

Mircea Mușat

O amplă cuprindere de spirit

Urmare din pag. 1

tru să rămînă un partid revoluționar, să dinamizeze întreaga dezvoltare, să mențină spiritul revoluționar, patriotic, de luptă al poporului nostru.

Afirmată în plin Congres, auzită și înțeleasă în întreaga țară, de către întreaga națiune, teza ca atare vizează sensuri și semnificații ale căror răsfringeri se resimt în perimetrul unor multiple domenii și preocupări, inclusiv în acelea ale creației, ale literaturii și artei. Ea este genericul, matca prin care transpar legăturile și moștenirea generațiilor, factorul viu, hotărîtor prin care țara de azi se află într-o indestructibilă legătură și comunicare cu aceea de mîine. Nu există revoluționar sau spirit revoluționar pe etape, există sau nu viață închinată luptei și muncii pentru împlinirea marilor idealuri ale poporului, există sau nu viață trăită și înțeleasă în sensul apartenenței la aceste idealuri, există puterea și dăruirea pe care ți le insuflă o asemenea înțelegere a rostului și misiunii în societate, există viață a permanentei creații. Din acest unghi și la o asemenea altitudine marele forum comunist propune și consacră toate marile noastre deveniri. Din acest unghi și la o asemenea altitudine literatura și arta primesc în substanța lor forța binefăcătoare și amplitudinea unei construcții de cea mai întinsă și mai pasionantă cuprindere. Morala este aici implicită și ține de sfera a tot ce-i înalt, durabil și omenesc.

CARTEA SOCIAL-POLITICĂ

Lumea nouă

Multă vreme l-am socotit pe Traian Gânju un etician. Dar deja primul volum din **Lumea morală** (1982) începuse să-mi clatine poate mai degrabă prejudecățile decît certitudinile.

Volumul al II-lea (1984) apărut la „Editura științifică și enciclopedică" vine să risipească definitiv o părere formată în grabă și să facă loc alteia despre Traian Gânju și anume despre el ca un filosof al moralei, ceea ce este altceva.

Titlul cărții, mai întîi, este revelator : **Lumea morală** și nu **Morala lumii.** Poziția schimbată a celor două cuvinte înseamnă o trecere dintr-un orizont în altul, din cel al eticianului în cel al filosofului. Deci în al aceluia care se folosește de morală numai ca mijloc de reconstrucție a omului și lumii sale în conceptul lor ontologic.

Întreprinderea, dintr-un anume punct de vedere, poate să pară lesnicioasă : morala, în fond, cam de la Socrate încoace, a făcut parte din filosofie nu atît ca domeniu al ei, cît ca un mod de a privi și reconstrui omul. Dar tocmai pentru că are în spate o tradiție care obligă, întreprinderea nu era prea ușor de dus la bun sfîrșit, dacă nu, mai înainte, era greu de pornit. Cînd vrei să te atașezi la o tradiție, trebuie mai întîi să te detașezi. Identificarea presupune ca operațiune preliminară, individualizarea.

Traian Gânju își asuma un risc enorm, acela de a fi copleșit de tradiție. Ce putea să facă ? „Marinarii din Mediterană, scria Ortega y Gasset, și-au dat seama că există un singur mijloc de a scăpa de cîntecul sirenelor, și anume să-l cînte invers". Așadar, cîntecul trebuia cîntat invers dinspre noi. căci numai astfel, „acordurile" de altădată puteau să devină ale noastre și noi, la rîndul nostru, puteam să ne construim ca sinteză a istoriei, dar sub semnul prezentului și pentru viitor. Căci o filosofie a omului prin morală, mai cu seamă o asemenea modalitate de a face filosofie, înseamnă deschidere esențială către ființa noastră ca ființă concretă.

De fapt, **Lumea morală** a lui Traian Gânju, în cele două volume ale ei, este o pledoarie pentru filosofie ca aspirație a omului către concret. O pledoarie dar mai cu seamă o construcție a acestui concret, a concretului ființei noastre prin morală.

Numai în aparență abstractă, în realitate potrivnică abstractului, adică, după Hegel, fragmentarului și fragmentarizantului, filosofia este concretă sau riscă de a nu fi. Morala ca un mijloc al filosofiei de a se construi în condiție concretă ori ca o modalitate de a „percepe" ființa noastră în totalitatea ei era dintre acelea care mereu a fost interogată. Lăsată o vreme de o parte ca un fel de cercetare parțială a omului sau redusă la latura pragmatică a „moralizării" morala a-părut să cadă, acesta este cuvîntul, în abstract.

Dar ea vizează „un om în carne și oase, individul în rețeaua raporturilor lui sociale, sub cupola tuturor formelor de existență și conștiință socială" (**Lumea morală,** II. p. 7). Vizează deci individul, singurul existent ca atare, dar îl vizează esențial. În alte cuvinte, îl instituie ca pe un universal concret.

Numai astfel morala (și dincolo de ea, filosofia), va putea să fie ceea ce de multă vreme s-a văzut a fi condiția ei, anume cunoaștere și acțiune sau cunoaștere pentru acțiune. Căci „problematizarea existențială cu reale valențe moralizante este scopul permanental și final al genezei morale a omului" (p. 6).

În această dublă condiție, decide cunoaștere și acțiune, și încă acestea legitimate prin raportare la ființa individuală, „în carne și oase", este firesc ca morala să fascineze. Ceea ce nu este însă de ajuns, pentru că, așa zicînd, nu numai locul sfințește omul ci și invers, mai cu seamă invers. Morala este extrem de promițătoare și seducătoare în ordine filosofică. Dar ca atare este asemenea statuii dintr-un exemplu celebru : este prefigurată, este „conținută" în marmură, trebuie numai ca cineva cu știință și pricepere s-o „disloce".

Traian Gânju are această știință-pricepere de a trece morala din condiția ei de existență în cea de operă. Și pentru că în această condiție de operă, filosofică, atunci cînd este operă autentică, morala este atît de frumoasă, nu poți să nu te gîndești la puterea modelatoare a filosofiei exercitată simplu, numai prin existență. Dar, încă o dată, aceasta în condiția unei reconstrucții autentice, care deci să-și facă din lumea valorilor lumea ei.

Cartea lui Traian Gânju este o asemenea reconstrucție.

Gh. Vlăduțescu

Acești oameni minunați și proiectele lor de viitor

Urmare din pag. 1

țiile animaliere. Sînt oameni care au înființat șantiere, ridicînd uzine și fabrici ultramoderne, acolo unde tîhna milenară a locurilor nu fusese tulburată pînă în urmă cu cîțiva zeci de ani de zile de huruitul niciunui motor. Au zidit orașe noi, cartiere de locuințe mai mari decît orașele, și sate la fel de atrăgătoare ca și orașele. Sînt oameni care știu ce-i bucuria muncii bine făcută, dar care au gustat și din amărăciunea, fie ea și trecătoare, a înfringerii. Oamenii aceștia au visat, și-au concentrat toate energiile ființei lor și au pornit la înfăptuirea visului. Uneori, fapta a fost dincolo de marginile visului și bucuria împlinirii a fost mai mare chiar decît inima lor o putea cuprinde. Alteori visul nu a fost acoperit de faptă pe măsură și amărăciunea și îndîrjirea lor au declanșat energii noi, de nebănuit, și acești oameni au pornit din nou la lucru să crească fapta pe măsura visului. Din enorma, din neiertătoarea încleștare nu au lipsit nici sacrificiile, nici durerile, nici bucuriile. Citeodată, unii au plătit cu singele lor. Alții au plătit chiar cu viața îndrăzneala, mereu omenească și mereu înălțătoare, de a supune natura, tainele ei, de a stăpîni cunoașterea. Ei nu mai sînt printre cei de lîngă mine, dar noi toți îi știm, îi simțim alături, prin visul lor, prin fapta lor ce le-a dăinuit dincolo de ființă.

Cei care sînt aici, sub cupola atotcuprinzătoare a sălii Congresului, cîteva mii, și alții ca ei, zeci de mii, sute de mii, milioane, aflați în toate satele și orașele de pe întreg cuprinsul țării, fac planuri noi de viitor și, dacă ești atent, în privirile lor, în cuvintele și gîndurile lor de acum, deslușești cu claritate fabricile și uzinele de mîine, ogoarele mănoase ale verilor ce vor sosi, satele și orașele de peste cinci, de peste zece, ori cincispreze ani, așa cum sînt ele prefigurate în marile proiecte de dezvoltare a țării ; proiecte dezbătute și aprobate de Congres.

Cîtă sudoare, ce cantitate enormă de inteligență, cîte eforturi, cîte bucurii și cîte necazuri vor trebui consumate pentru ca toate acestea să prindă ființă ! **Să ființeze !** Să ființeze pe harta țării și să ființeze pe harta sufletului nostru !

Președintele Nicolae Ceaușescu arhitectul unei politici de anvergură mondială

MAURA VAGLI,

membră a Comitetului Central al Partidului Comunist Italian

«O idee românească : „Cerul nu poate fi proprietatea celor puternici"»

„Femeile scriu care pe cuiburi albine, scria Cesare Pavese la un moment dat. Era și poate că mai este un adevăr pentru cazul destul de multe din Italia." Doamna **Maura Vagli** începe să șiră reminiscențe literare, dacă se poate spune așa. Îl citează din ce în ce mai rar pe Ungaretti, pe Quasimodo, pe Eugenio Montale. Un om care a fost apropiat de literatură, care a urmărit îndeaproape mișcarea literară italiană suferă enorm când simte că pierde pasul. O întreb mai mult din întâmplare dacă este o femeie curajoasă. Sigur că da. Este membră a Comitetului Central al Partidului Comunist Italian și este o militantă cu stagiu vechi de servicii pe baricadele luptei. Cea mai mare parte a activității și-o desfășoară în slujba emancipării femeii, a îmbunătățirii condițiilor ei. „În familia mea conducea numai mama. Ea avea toate responsabilitățile. Ea m-a educat să am curaj". Discuția curge. Vorbim iarăși despre literatura italiană, despre marii scriitori și despre cei care se afirmă și nu găsesc încă drumul spre sufletele oamenilor. La un moment dat îmi spune că a terminat facultatea de litere la Universitatea din Pisa o universitate celebră pentru mulți români din veacul al XIX-lea. Cu tactul și cu totul întâmplător o întreb dacă nu cumva a scris cândva proză sau poezii. Doamna Maura Vagli, după douăzeci de minute de ezitare, spune că da, nu numai că a scris, dar scrie și acum, dar nu are curajul să se încumete cu editurii, să facă un pas spre ei. După ce a fost timp de zece ani deputată în parlamentul italian, după ce a fost în fruntea mișcării femeilor și a participat la marii campanii, după ce a militat pentru toate programele și ideile Partidului Comunist Italian, fără să se teamă nimănui de poziția că greșește, dă-și răspunsul timpul și energia, acum Maura Vagli se teme să spună că scrie poezie, se teme să publice. Această reținere vine poate dintr-o anumită discreție care compensează pregnanța sa prezență în viața socială, sau poate că e încă o mică urmă a unui complex feminin. „În Italia și-a meritat alte locuri din lume, politica, și cultura, și puterea, sînt atribute prin excelență masculine". Așa cum spune Cesare Pavese, referitor la timpuri nu prea îndepărtate : „Questo cuore che metanno nulla". De atunci s-a mai schimbat ceva. Noi comuniștii italieni am luptat pentru ca femeile să aibă aceleași drepturi cu bărbații, am luptat pentru emancipareaa femeilor, pentru afirmarea lor în viața politică, în viața economică. Noi am promovat solidaritatea în locul competiției, în locul distrugerii adversarului, noi luptăm pentru autodeterminare, luptăm pentru schimbarea structurilor sociale și economice ale țării. Nu vrem să preluăm puterea, vrem să transformăm societatea în bine. Am încercat mereu să mă dedimensionez în raport cu societatea și am încercat să-mi educ și pe fiica mea în spiritul răspunderii pentru propria sa identitate". De la literatură care nu mai are o punte între doi oameni care încearcă să se apropie, de la întrebările sale lipsite de literatura română, Maura Vagli a trecut la asemănările pe care le cunoștea despre țara noastră, la prestigiul de care se bucură România în lume. „Femeile din Italia se situează în avangarda luptei pentru pace și simpatizează, ca și partidul comunist, cu toate țările care fac eforturi pentru atingerea acestui ideal al umanității. Din acest punct de vedere italienii știu foarte multe lucruri despre țara dumneavoastră. Pledoariile pentru dezarmare, pentru democratizarea relațiilor între state sînt considerate ca relevante pentru deschiderea existentă în România. Ne inițiem în multe din ideile majore susținute de președintele Nicolae Ceaușescu. Mă refer la propunerile privind datoriile țărilor în curs de dezvoltare, privind schimbarea raporturilor financiare, privind autonomia spațiului cosmic. Așa cum noi ca persoane nu aparținem nimănui, la fel și cerul, spațiul cosmic nu poate fi proprietatea unuia sau a altuia mai puternic. România promovează o concepție privind autonomia spațiului extraterestru și noi susținem pe deplin la o asemenea propunere creatoare. Cea mai mare surpriză pe care am avut-o în aceste zile de întîlnire cu România a fost numărul mare de femei prezente în sala Congresului al XIII-lea al partidului comuniștilor români. De aceea am vrut foarte mult să mă întîlnesc cu organizații de femei, să le vizitez la locul de muncă și am descoperit că în țara dumneavoastră femeile contează în viața publică, în viața economică, în cea politică. Accesul femeilor la cultură a fost transformat într-un fapt obișnuit".

INGOLF HAKON TEIGENE,

editorul ziarului „Nytid", membru al Consiliului Politic al Partidului Socialist de Stînga din Norvegia

«România de azi arată pe măsura istoriei sale»

Ingolf Hakon Teigene este editorul ziarului NYTID și membru al Consiliului Politic al Partidului Socialist de Stînga din Norvegia. Este un bărbat tînăr, puțin trecut de treizeci de ani și, de fiecare dată cînd discută despre istorie, își aprinde pipa sa din lemn de trandafir. La 19 ani era deja ziarist și ca să poată urma facultatea de istorie și a luat și alte slujbe mărunte, rămînînd în același timp un om preocupat de scris și de influența lui asupra cititorilor. „Istoria te ajută să situezi evenimentele politice într-o perspectivă mai clară. Lecția cea mai importantă pe care ți-o dă această disciplină este că realitatea e mult mai complexă decît ești tentat să crezi, la prima impresie, mai ales cînd te afli în centrul luptelor politice. Dacă te definești ca o persoană politică, implicată în dispute zilei, și te manifești ca un om activ, ești adesea tentat să consideri că lumea e împărțită în alb și negru, iar lecția cea mare pe care ți-o dă istoria este că nimeni nu este perfect alb și nici perfect negru".

— Și ce v-a mai dat istoria, îl întreb eu, stăpînit de pasiunea sa pentru biografiile popoarelor.

— M-a învățat că orice scriere, pentru a avea o șansă în fața cititorului, are nevoie să se bazeze pe fapte.

— Credeți că scrisul ar putea schimba lumea ?

Nici eu nu cred în întrebare, dar i-o pun numai și numai pentru a afla punctul său de vedere asupra efectului social al comunicării prin scris.

— Numai scrisul, nu ! Scrisul e important ca mijloc de informație, dar dincolo de această funcție, el contribuie la conștientizarea omului, la o corectă situare a lui în lumea în care trăiește. Scrisul adaugă realității noi dimensiuni, îi poate da omului o frumusețe și-o putere care să-l ridice cu mult deasupra condiției sale.

Am aminat să-l întreb despre România, încercînd să aflu cîte ceva despre mișcarea literară norvegiană, despre condiția scriitorului norvegian. Dar Ingolf Hakon Teigene a ținut să precizeze :

— Am venit în România ca să particip la un eveniment politic. Faptul că mă aflu aici este rezultatul unor relații strînse între Partidul Socialist de Stînga din Norvegia și Partidul Comunist Român. Elementul esențial care dă forță acestor relații este atitudinea politică a României în relațiile internaționale între state, în politica de securitate, de pace. Am venit pentru prima dată în țara dumneavoastră pe care o cunoșteam foarte bine din punct de vedere istoric și care este extrem de cunoscută în Norvegia prin opțiunile politice ale președintelui Nicolae Ceaușescu. Politica României în domeniul relațiilor externe este extrem de apropiată de cea a partidului nostru. Și noi, și președintele României, și mulți oameni corecți de pe glob militează pentru pace, pentru o politică de dezarmare, pentru solidaritate cu mișcările de eliberare din lumea a treia. Dar modul în care o face președintele României atrage admirația și respectul oamenilor de pretutindeni. Mă bucur că am descoperit că România arată pe măsura istoriei sale, că românii sînt niște oameni extrem de primitori și de sinceri. Lumea contemporană și omul nu pot depăși această stare existentă în lume decît printr-un efort către dreptate. Mi se pare că astăzi orice om normal, în deplinătatea facultăților lui, trebuie să facă un efort pentru dezarmare. Omul are nevoie să se știe în afara oricărui pericol, să poată citi orice fel de literatură, să asculte Mozart și să fie în permanență într-o opoziție creatoare cu autoritatea, cu cei care decid măsuri mai puțin fericite pentru existența lui.

CARLOS PEDRO SPADONE,

secretar politic al Consiliului Național al Partidului Justițialist din Argentina

«O țară cu modele pentru o lume mai bună și mai dreaptă»

Într-una din aceste seri ploioase și umede, după ce **Carlos Pedro Spadone**, secretar politic al Consiliului Național al Partidului Justițialist din Argentina, s-a întors dintr-o călătorie prin București, ne-am așezat în fotoliile odihnitoare din holul unui hotel. Era impresionat de oraș, de modul de a fi al românilor, de ambianța politică existentă în aceste zile în capitala țării. Am început să discutăm literatură. Emil vorbește perfect limba italiană, pe care o știe din familie, Carlos Pedro Spadone nu se simte apropiat de literatura italiană. Mai mult, se simte străin de ea. Am adus discuția spre Ernesto de Sabato. Un scriitor mare, a spus el. Totdeauna îl citesc cu plăcere, dar o spune-o pe un ton firesc, fără entuziasm, de parcă ar anunța o judecată oarecare. Am trecut la Jose Luis Borges, acest mare scriitor al lumii contemporane. Carlos Pedro Spadone a trecut mai departe. Am revenit la opera lui Borges. Și atunci interlocutorul meu a reacționat scurt. Borges nu este iubit de popor. E un scriitor prețios pentru intelectuali. Poporul argentinian are nevoie de scriitori luptători. Și cei mai iubiți scriitori din Argentina sînt cei care în cărțile lor se identifică total cu idealurile poporului. Așa mi-a povestit despre operele lui Fermin Chaves, ale lui Ernesto Laurechea, ale lui Enrique Santos Dissepolo, așa a ajuns să mă întrebe dacă am citit cărți de Alberto Castellani sau de Scalabrini Ortiz. Cînd argentinienii le citesc cărțile au sentimentul că s-ar privi într-o oglindă, că toate durerile și toate idealurile lor capătă un contur exact.

Pornind de la cultură am descoperit un mare militant argentinian, un om politic venit la București nu numai ca o dovadă a bunelor relații existente între Partidul Comunist Român și Partidul Justițialist din Argentina, dar și pentru a observa pe viu un mod de viață și un model de societate. Despre ce este vorba ? Carlos Pedro Spadone este un om care a învățat și s-a format ca om într-o perioadă de mari transformări în Argentina. Conducerea țării fusese preluată de președintele Juan Peron și primul guvern peronist a inițiat o serie de transformări în viața țării, a înființat sute de școli și a creat posibilități de acces pentru copiii oamenilor simpli care pînă atunci nu ajungeau decît rar în universități. S-a creat accesul poporului la cultură și la sport, au fost ajutați săracii, a fost îmbunătățită starea de sănătate a poporului, s-au creat noi locuri de muncă. Însă în țară mai erau mulți săraci și puțini bogați, erau mulți oameni umili. Eva Peron, cea care avea să moară la 33 de ani, a făcut enorm pentru oamenii săraci. În ziua în care Carlos Pedro Spadone împlinea 18 ani, la 16 septembrie, a căzut primul guvern peronist și lui i s-a părut nedrept ca un guvern ales de popor, deși făcuse greșeli, dar făcuse și enorm de multe lucruri bune, să fie răsturnat. Asta l-a determinat să intre în forul luptelor politice, să militeze pentru ideile promovate de președintele Juan Perón. Carlos Pedro Spadone s-a întîlnit cu marele om politic al Argentinei. În 1969 l-a vizitat la domiciliul exilului său din Spania. „Era o mare personalitate, un gînditor și un om simplu. Am lucrat alături de el timp de 7 ani, 7 ani în care am trăit făcînd drumuri între Buenos Aires și Madrid. Împreună cu un grup de prieteni am încercat să-l convingem să se întoarcă în țară. Și am reușit. La 20 iunie 1973 președintele Juan Peron s-a întors în Argentina. Două milioane și jumătate de oameni l-au așteptat pe aeroportul din Buenos Aires. A doua zi, la televiziune, el a spus : „Țara asta o punem la punct cu toții sau n-o pune nimeni". A convocat toate forțele politice și a reînceput o mare operă de schimbare a țării. Unii colaboratori i-au înșelat așteptările. Seara, de multe ori, mă chema să punem de acord anumite lucruri. Și de multe ori începea să-mi povestească despre un mare om politic din Europa, prieten al său, președintele Nicolae Ceaușescu. Președintele Peron îmi povestea despre România ca despre o mare izbîndă și îmi spunea că într-o bună zi va trebui să o văd pentru că ea ne poate furniza multe modele pe care să le aplicăm și noi. Îl atașa de președintele Nicolae Ceaușescu spiritul de pace și cel de dreptate, lupta lui fermă împotriva imperialismului, afirmarea autodeterminării popoarelor și a neamestecului, cooperarea și progresul. Am venit ca să particip la Congresul al XIII-lea al partidului comuniștilor români, ca să prezint salutul nostru, dar și pentru a vedea pe viu o țară care a dobîndit atîtea succese. Voi merge să văd unități economice, case de cultură, vreau să cunosc cît mai multe din experiențele poporului român, deja modele pentru noi în multe privințe.

Eram la București în holul unui mare hotel și discutam cînd despre literatură, cînd despre nevoia de mai bine a tuturor oamenilor de pretutindeni. Carlos Pedro Spadone era după un drum lung prin Capitală și de mai multe ori mă ruga să repet întrebarea. Îl descopeream mereu cu gîndul departe, la țara sa pentru care venise în România.

Vasile M. Tomuș

„Nu vom precupeți nici un efort pentru a contribui la triumful rațiunii, al înțelepciunii, la cauza independenței popoarelor, a colaborării și păcii în lume."

NICOLAE CEAUȘESCU

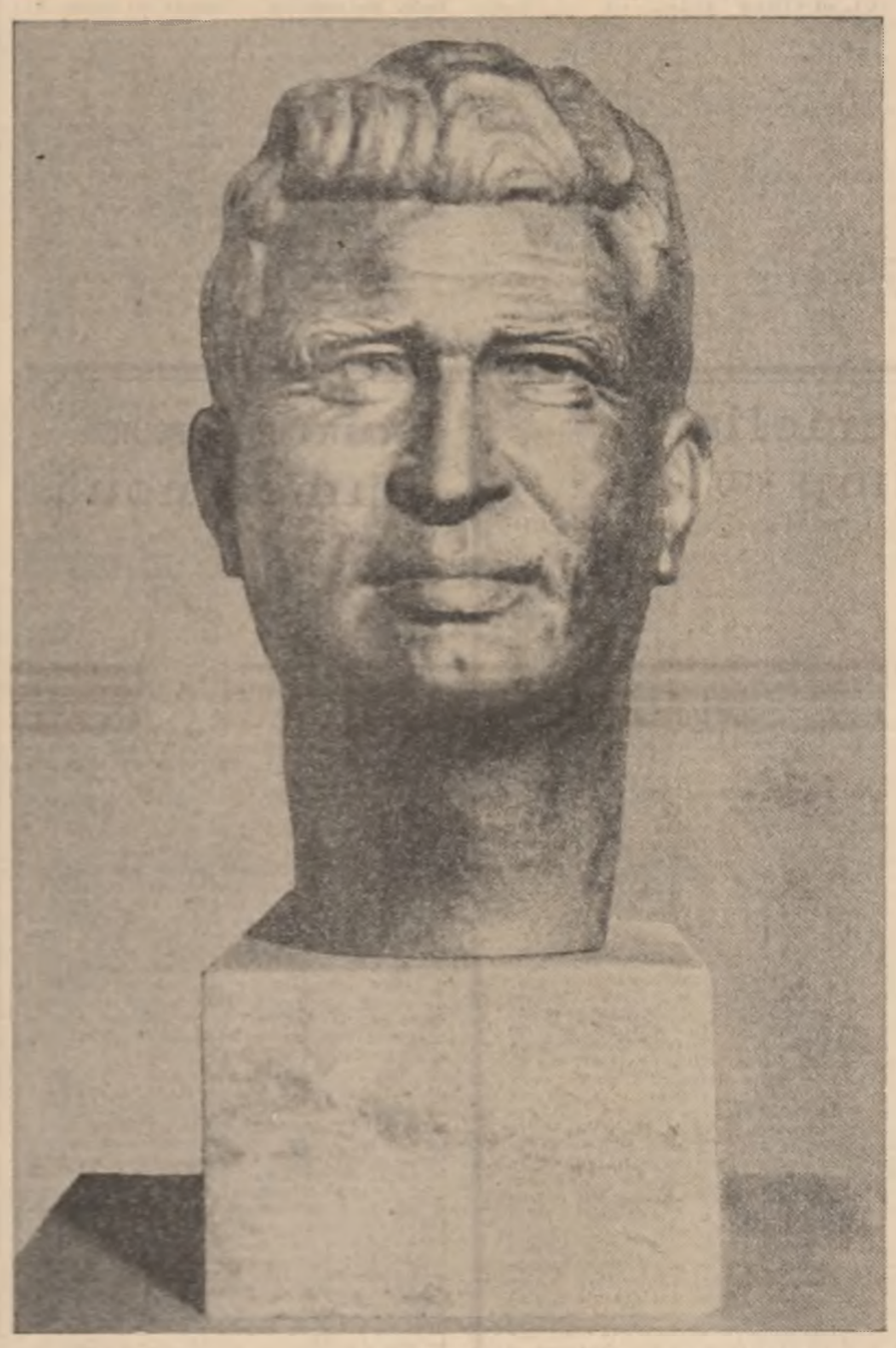

Sculptură de Osman Makunluoglu (Turcia)

Președinte al păcii

Printre fantasmele apocalipsei,
șiroaie de lacrimi și sînge,
prin plînsul lui „dies irae"
care se ridică din popor
cum ar răsări din spicele aurii
din Oltenia și Suceava,
din miriade de aripi albe
odihnindu-se în Delta Dunării,
din Bucureștiul împodobit
de florile lui 23 August,
aud astă seară, vocea ta,
Nicolae Ceaușescu,
serioasă, fermă, senină,
vorbind lumii despre pace.
Despre pace la fel de dulce sună
în română și italiană,
ba chiar și în latină,
limba lui Traian, opresorul
străin : „Si vis pacem
para bellum" !
Dar tu astă seară, Românie,
soră din Orient,
anunți lumii că doar prin pace
se pregătește pacea. Și tot așa și vulturul
roman a vrut-o
obosit de zgomotul groaznic al
războiului,
soldații din Iliria și Panonia.
Și au cultivat pămîntul
și au chemat soțiile dace
să le fie alături, la bine și rău,
„bogăție" le-au fost fiii,
„Pămînt românesc" noua patrie.
Nu ai fost tu, Americă,
prima lume nouă !
Românie, soră orientală,
sînge din sîngele nostru,
păstrat cu onoare,
în secolele rușinii,
prin note și versuri ades neștiute
răspîndite a lumii,
prea îndelung ascunsă,
exotică floare !

Românie, care cu vocea ta
de puternici eroi ce au căzut
știind
să rămînă în picioare !
veșnică cinstire
lui Burebista și Decebal !
De la est la vest !
Românie, conștiință vie a
Europei,
pace e pace, un cuvînt latin.

Aici la noi, mulți se înșeală,
tovarășe președinte,
chiar oamenii cumsecade, e o
eroare
„beser rot als tot", „mai bine
roșu decît mort", e o eroare !
Spune-le tu, Nicolae Ceaușescu,
socialismul
nu anulează viața, socialismul
este istorie, este viață, socialismul
dispută, luptă, învinge
în pace, și nu în moarte,
socialismul nu crește
la Hiroșima.
Nicolae Ceaușescu, dă-mi mîna
pescarului din Tulcea,
a metalurgistului din Cluj,
a ciobanului din Maramureș,
dă-mi mîna curată
a douăzeci de milioane de
români !
fă-mă să aud vocea
fluviului tău, la fel
ca-n ziua aceea pe care
n-o voi uita, la Timișoara :
„Vom munci și vom lupta !"
Nicolae Ceaușescu, tu care vii
din adîncul istoriei
ca un frate de sînge,
să-i chemăm pe toți ceilalți
sub drapelul onoarei,
să pregătim pacea în pace :
„Vom munci și vom lupta !"
Nicolae Ceaușescu,
Președinte al păcii !

Giuseppe Caizzone
Italia

Luceafărul
Revistă editată de
UNIUNEA SCRIITORILOR
din REPUBLICA SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

Redactor șef :
Nicolae Dan Fruntelată,
Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), Gheorghe Suciu
(secretar responsabil de redacție)

REDACȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, tel. 17 32 09
ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 95
Tiparul executat la :
COMBINATUL POLIGRAFIC
CASA SCÎNTEII